

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет управління торговельно-підприємницькою
та митною діяльністю
Кафедра торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи

ОРГАНІЗАЦІЯ БОРОТЬБИ З КОНТРАБАНДОЮ
ТА ПОРУШЕННЯМИ МИТНИХ ПРАВИЛ

Навчально-методичний посібник

Харків
2023

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет управління торговельно-підприємницькою та митною діяльністю
Кафедра торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи

ОРГАНІЗАЦІЯ БОРОТЬБИ З КОНТРАБАНДОЮ ТА ПОРУШЕННЯМИ МИТНИХ ПРАВИЛ

Навчально-методичний посібник

для самостійного (дистанційного) вивчення
дисципліни здобувачами другого
(магістерського) рівня вищої освіти денної та
заочної форм навчання, спеціальності
076 «Підприємництво та торгівля»

Затверджено
рішенням Науково-методичної
ради факультету управління
торговельно-підприємницькою
та митною діяльністю
Протокол № 5 від 28.04.2023 р.

Харків
2023

УДК 339.543:343.359.3(7)

С65

Схвалено

на засіданні кафедри торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи
Протокол № 16 від 24.04.2023 р.

Рецензенти :

М. Л. Павлишин, завідувач кафедри управління та експертизи товарів Львівського національного університету ім. Івана Франка, канд. техн. наук, доцент;

Ю. В. Шинкарьов, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін, трудового та аграрного права Державного біотехнологічного університету, канд. юрид. наук, доцент;

С65 Організація боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил : навчально-методичний посібник для самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. С.В. Сорокіна, В.О. Акмен. – Харків : КП «Міська друкарня», – 155 с.

Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни розроблений у відповідності з програмою курсу «Організація боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил». Видання містить методичну інформацію щодо організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів за дистанційною формою навчання, а також рекомендації із самоуправління навчально-творчою діяльністю здобувачів. За темами курсу запропоновано індивідуальні навчально-дослідні завдання для формування дослідницьких навичок та творчих здібностей, контрольні питання, короткий перелік базових понять.

Видання призначене для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

УДК 339.543:343.359.3(7)

Відповідальний за випуск: Д. М. Одарченко, д-р техн. наук, проф.

© С. В. Сорокіна, В. О. Акмен, 2023

© ДБТУ, 2023

ВСТУП

Правоохоронний напрямок роботи – один із пріоритетних у діяльності митних органів. Боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил – найважливіше завдання діяльності митних органів, реалізація якого є необхідною умовою забезпечення економічної безпеки України. Тому митні органи України, реалізуючи митну політику, повинні забезпечувати правильне застосування, неухильне дотримання та запобігання невиконанню вимог законодавства України з питань державної митної справи. Державними програмами протидії контрабанді, які запроваджено протягом останніх років Урядом України, передбачено створення системи запобігання цьому негативному явищу, зокрема, вжиття кардинальних заходів не тільки з підвищення ефективності боротьби з контрабандою безпосередньо на кордоні, але й створення умов, що не дозволяють перевозити, зберігати й реалізовувати незаконно ввезені товари на внутрішньому ринку України.

Підготовка майбутніх фахівців спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» за спеціалізацією «Товарознавство та експертиза в митній справі» неможлива без вивчення цієї дисципліни, тому що сучасний ринок орієнтовано на міжнародне співробітництво і потрібні спеціалісти інформаційно орієнтовані у просторі із знаннями організації боротьби з контрабандою та порушеннями в митних органах. Єдине розуміння боротьби з діяннями правопорушників є необхідною умовою забезпечення економічної безпеки України.

Мета даного навчально-методичного посібника – дати студентам комплекс знань, вмінь та навичок, які необхідні для професійної праці у митних, правоохоронних, податкових та інших органах, у сферу діяльності яких входять відношення пов'язані з організацією боротьби з контрабандою та порушеннями в митних органах, що є необхідним для успішної діяльності товарознавця – експерта в митній справі.

У межах курсу «Організація боротьби з контрабандою та порушенням митних правил» в даному навчально-методичному посібнику дається системна характеристика основних структурних елементів боротьби з митними правопорушеннями у відповідності з внутрішньою структурою митного законодавства та, в першу чергу, його базового джерела – Митного Кодексу України. Питання, які складають зміст курсу згруповані за тематичними розділами, в яких матеріал розташовано в логічній послідовності за митним законодавством. У даному навчально-методичному посібнику враховується послідовність та внутрішня взаємність митних інститутів, які входять в Митний Кодекс, а викладання даних інститутів у наведеній послідовності має своєю метою дати чітке та логічне уявлення про цілісність та системність характеру боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями, її єдності та комплектності. Нормативні акти митного, кримінального, кримінально-процесуального, адміністративного та інших галузей законодавства представлені в даному курсі лише в тій же мірі, в якій вони пов'язані з митною діяльністю.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальні положення правопорушення в митній справі

Загальні положення правопорушення в митній справі. Поділення правопорушення за ступенем суспільної небезпеки на злочини та проступки. Митний кодекс України щодо боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил. Митний кодекс України щодо порушень митних правил Заборона щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України. Контрабанда як кримінальне правопорушення. Порушення митних правил як адміністративне правопорушення. Склад правопорушення.

Тема 2. Контрабанда в митній справі

Злочини у галузі митної справи. Загальні положення контрабанди в митній справі. Поняття контрабанди як кримінального злочину. Контрабанда за кримінальним кодексом України. Розподіл контрабанди за товарними групами. Класифікація типів контрабанди. Основні способи та прийоми, які використовуються під час здійснення контрабандних дій. Об'єкт, суб'єкт, об'єктивна та суб'єктивна сторони контрабанди. Заходи запобігання та протидії контрабанді.

Тема 3. Заходи по боротьбі з контрабандою

Механізм розпізнавання дій, які підпадають під визначення «контрабанда». Поняття контрабанди як кримінального злочину. Об'єкт та об'єктивна сторона контрабанди. Відповідальність за контрабанду. Організація боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил. Держоргани по боротьбі з контрабандою. Департамент боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями. Митна варта. Форми правоохоронної діяльності митних органів по боротьбі з контрабандою. Заходи щодо запобігання та протидії контрабанді. Проблеми в галузі боротьби з контрабандою.

Тема 4. Порушення митних правил

Поняття і склад порушень митних правил. Види порушень митних правил та їх класифікація. Суб'єкти та причини скоєння митних правопорушень. Характеристика окремих видів порушень митних правил. Загальні принципи притягнення до відповідальності за порушення митних правил. Обставини що пом'якшують або обтяжують відповідальність за порушення митних правил. Види стягнень, що накладаються за порушення митних правил. Порядок накладення стягнень за порушення митних правил. Строки накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил.

Тема 5. Провадження у справах про порушення митних правил

Правове забезпечення провадження у справах про порушення митних правил. Завдання та зміст провадження у справі про порушення митних правил. Мова, якою здійснюється провадження. Порушення справи про порушення митних правил. Приводи і підстави для порушення справи про порушення

митних правил. Стадії провадження у справах про порушення митних правил. Особи, уповноважені складати протоколи про порушення митних правил. Протокол про порушення митних правил. Особи, які беруть участь у провадженні у справах про порушення митних правил. Адміністративне затримання у справах про порушення митних правил. Процесуальні дії у справах про порушення митних правил. Строки накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил. Компроміс у справах про порушення митних правил.

Тема 6. Порушення митних правил в країнах ЄС

Митний Кодекс ЄС. Закони країн ЄС які нормують відповідальність за митні правопорушення. Директива (ЄС) 2017/1371 щодо боротьби з шахрайством. Загальноєвропейські критерії, що відмежовують кримінально каране діяння від адміністративного правопорушення. Основні види санкцій, які накладаються за ПМП в країнах ЄС. Підходи до встановлення відповідальності за ПМП у країнах ЄС. Порогові значення для визначення виду відповідальності у країнах ЄС. Обтяжуючі та пом'якшуючі обставини, які враховуються при призначенні покарання за вчинені правопорушення у країнах ЄС. Характеристика митних правопорушень у країнах ЄС які пов'язані та не пов'язані зі сплатою податків.

Тема 7. Міжнародне співробітництво з питань протидії порушенням митного законодавства

Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства. Становлення міжнародного законодавства щодо співробітництва з питань протидії порушенням митного законодавства. Створення українського правового інституту протидії порушенням митного законодавства. Мета протиправної діяльності шахраїв та наслідки даних діянь. Форми взаємодії правоохоронних органів різних держав світу у сфері виявлення фактів митних злочинів. МКУ щодо спільної дії митних органів України з митними органами суміжних держав. Міжнародні аспекти протидії контрабанді наркотичних речовин. Досвід зарубіжних держав протидії наркобізнесу. Головні напрями взаємодії митних органів України у сфері співробітництва з припинення порушень митного законодавства.

Тема 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРАВОПОРУШЕННЯ В МИТНІЙ СПРАВІ

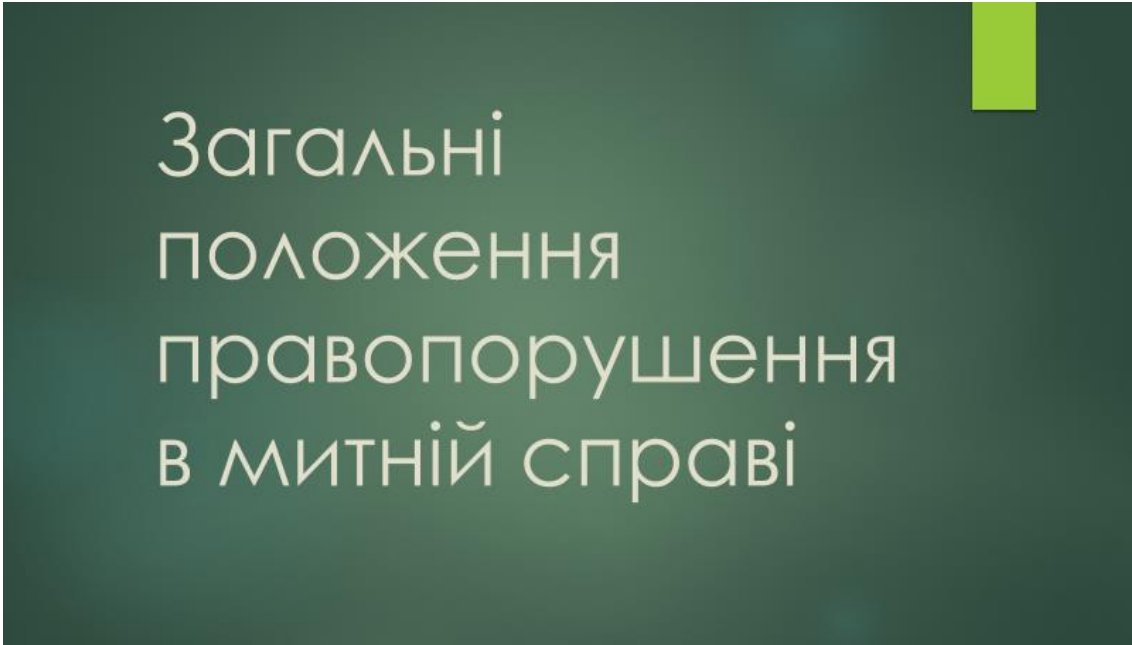
Основні терміни та поняття: правопорушення, злочин, проступок, Митний кодекс України щодо правопорушення, кримінальне правопорушення, адміністративне правопорушення, склад правопорушення.

Питання для опрацювання:

1. Загальні положення правопорушення в митній справі
2. Правопорушення
3. Злочини
4. Проступки
5. Митний кодекс України щодо боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил
6. Митний кодекс України щодо порушень митних правил
7. Заборона щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України
8. Контрабанда як кримінальне правопорушення
9. Порушення митних правил як адміністративне правопорушення
10. Склад правопорушення

Контрольні питання:

1. Як поділяються митні правопорушення за ступенем суспільної небезпеки?
2. Яка відмінності між поняттями «контрабанда» та «порушення митних правил»?
3. Назвати елементи складу правопорушення.
4. Чи тягне за собою адміністративну відповідальність допущення у митній декларації помилок?
5. Охарактеризувати суб'єкт та об'єкт митного правопорушення.

Загальні
положення
правопорушення
в митній справі

Правоохоронний
напрямок роботи
– один із
пріоритетних у
діяльності митних
органів

Боротьба з контрабандою
та порушеннями митних
правил – найважливіше
завдання діяльності митних
органів, реалізація якого є
необхідною умовою
забезпечення економічної
безпеки України

ТОМУ

митні органи України,
реалізуючи митну
політику,
повинні забезпечувати
правильне застосування,
неухильне дотримання
та запобігання
невиконанню вимог
законодавства України
з питань державної
митної справи

Правопорушення — це неправомірне (протиправне) суспільно-шкідливе винне діяння (дія чи бездіяльність) деліктоздатної особи, за вчинення якого особа може бути притягнута до юридичної відповідальності

**Правопорушення (delictum)
за ступенем суспільної небезпеки**

ЗЛОЧИНИ

ПРОСТУПКИ

Злочинами (лат. «*crimen*» злочин) визначаються правопорушення, з якими пов'язана найбільша небезпека для суспільства і особи, вони посягають на суспільний лад, власність, економічні, політичні, культурні і особисті права людини

Юридичним виразом особливої суспільної небезпеки злочинів є їх заборона кримінальним законом і застосування за їх скоєння кримінального покарання. Перелік злочинів наведено у кримінальному законодавстві

Проступки – це правопорушення, які не настільки небезпечні, як злочини, та мають менш сувору відповідальність за їх скоєння за кримінальним законодавством

Якщо діяння охоплює всі ознаки, визначені в кримінальному законі, але його вплив на суспільну безпеку малозначний, воно не є злочином, а може бути або протиправним проступком співвідносного виду (цивільного, адміністративного, дисциплінарного) або правомірним діянням

Види проступків за характером своєї суспільної значимості один від одного не відрізняються: всі вони суспільно шкідливі, але не небезпечні для суспільства

Боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил

Митний кодекс України

Розділ XVII. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОНТРАБАНДІ

(ст.ст. 456-457)

Розділ XVIII. ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НИХ

(ст.ст. 458-485)

Розділ XIX. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

(ст.ст. 486-542)

Митний кодекс України 1991р.

Розділ VII КОНТРАБАНДА (ст.ст. 100-102)

Стаття 100. Контрабанда

Переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю товарів, валюти, цінностей та інших предметів у великих розмірах, а так само таке ж незаконне переміщення культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, радіоактивних, вибухових речовин, зброї та бойових припасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів є контрабандою і карається відповідно до закону.

+ 2 запобігання та протидія контрабанді

Стаття 101. Контрольовані поставки наркотичних засобів, психотропних речовин

Стаття 102. Дізнання у справах про контрабанду

Розділ VIII ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ (ст.ст. 103-149)

149-100=49 статей

Митний кодекс України 2002, 2012 років

Розділ XVII ЗАПОБІГАННЯ КОНТРАБАНДІ (ст.ст. 317, 318)

Розділ XVIII ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НИХ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСІБ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОВАДЖЕННІ В СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ (ст.ст. 319-355)

Стаття 319. Поняття порушення митних правил

Порушення митних правил є адміністративним правопорушенням, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України і за які цим Кодексом передбачена адміністративна відповідальність.

Розділ XIX ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ (ст.ст. 356-406)

406-317=89 статей

Стаття 4. Визначення основних термінів і понять

37) спеціально виготовлене сховище (тайник) - сховище, виготовлене з метою незаконного переміщення товарів через митний кордон України, а також обладнані і пристосовані з цією ж метою конструктивні ємності та предмети, які попередньо піддавалися розбиранню, монтажу тощо;

Стаття 96. Заборона щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України (МКУ 2002р.)

Ввезення в Україну, вивезення з України та транзит через її територію товарів окремих видів можуть заборонятися законами України.

Не можуть бути пропущені через митний кордон України товари:

- 1) заборонені до ввезення в Україну;
- 2) заборонені до вивезення з України;
- 3) заборонені до транзиту через митну територію України;
- 4) щодо яких не було здійснено митне оформлення;
- 5) які переміщуються через митний кордон України з порушенням вимог цього Кодексу та інших законів України.

Стаття 196. Заборона щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України (МКУ 2012р.)

1. Не можуть бути пропущені через митний кордон України:

- 1) товари, переміщення яких через митний кордон України заборонено законом або міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або відповідно до закону чи міжнародного договору України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;
- 2) товари (крім товарів для власного споживання, що ввозяться громадянами в обсязі та порядку, встановлених статтями 376 і 378 цього Кодексу), на пропуск яких відповідно до закону потрібні документи державних органів, установ та організацій, уповноважених на їх видачу, - в разі відсутності таких документів;
- 3) товари, що переміщуються через митний кордон України з порушенням вимог цього Кодексу та інших законів України.

2. Перевізник зобов'язаний здійснити зворотне вивезення товарів, ввезення і транзит яких на митну територію України заборонений.

Митний кодекс України 2022 року

Розділ XVII. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОНТРАБАНДІ (ст.ст. 456-457)

Розділ XVIII. ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НИХ (ст.ст. 458-485)

Розділ XIX. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ (ст.ст. 486-542)

456-542=86 статей

Стаття 458. Порухення митних правил

Порушення митних правил є адміністративним правопорушенням, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений цим Кодексом та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на митні органи цим Кодексом чи іншими законами України, і за які цим Кодексом передбачена адміністративна відповідальність.

Стаття 4. Визначення основних термінів і понять

53) спеціально виготовлене сховище (тайник) - сховище, виготовлене з метою незаконного переміщення товарів через митний кордон України, а також обладнані та пристосовані з цією метою конструктивні ємності чи предмети, які попередньо піддавалися розбиранню, монтажу тощо;

Стаття 196. Заборона щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України (МКУ 2022р.)

1. Не можуть бути пропущені через митний кордон України:

- 1) товари, переміщення яких через митний кордон України заборонено законом;
- 2) товари, на пропуск яких відповідно до закону потрібні дозволи інших державних органів, за відсутності цих дозволів (крім алкогольних напоїв і тютюнових виробів, а також харчових продуктів для власного споживання, що ввозяться громадянами в обсязі та в порядку, встановлених статтею 376 та частиною другою статті 378 цього Кодексу);
- 3) товари, що переміщуються через митний кордон України з порушенням вимог цього Кодексу та інших законів України, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

2. Перевізник зобов'язаний здійснити зворотне вивезення товарів, ввезення і транзит яких на митну територію України заборонений.

Стаття 201 Кримінального кодексу України:

Контрабанда, тобто переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації,

- карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

Та сама дія, вчинена за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або службовою особою з використанням службового становища,

- карається позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна.

Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, фальсифікованих лікарських засобів - ст.305 КК України

Порушення митних правил (ПМП) відносяться до категорії адміністративних правопорушень

Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законодавством передбачено адміністративну відповідальність

діяння (дія чи бездіяльність)

протиправність (порушення вимог законодавства)

суспільна шкідливість

карність (стягнення)

Правопорушення – це винна, протиправна, суспільно небезпечна або шкідлива дія, яка тягне за собою відповідальність

Ознаки адміністративного правопорушення

По-перше – це вчинок у формі дії чи бездіяльності

По-друге – до ознаки адміністративного правопорушення належить протиправність вчинку, тобто заборона даного вчинку нормами права (адміністративного, митного)

По-третє – винність вчинку в формі умислу або необережності

По-четверте – караність, тобто покарання органами державної влади за правопорушення яке передбачається нормами права (адміністративного, митного)

По-п'яте – юридичною ознакою адміністративного порушення є шкідливість даного правопорушення, тобто його посягання на встановлений порядок управління, громадський порядок, власність, свободу громадян

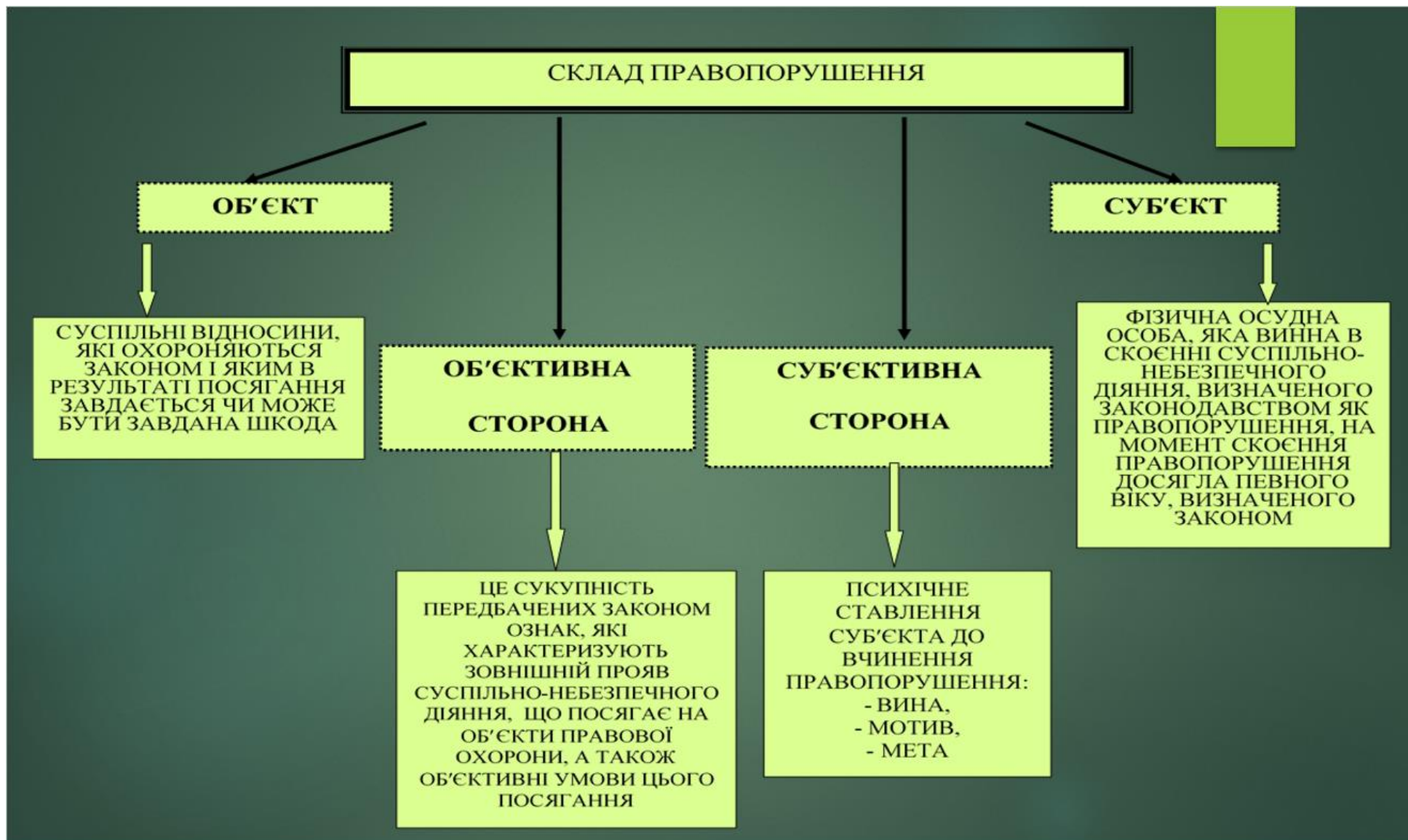
Юридичною наукою розроблена спеціальна юридична конструкція, яка може застосовуватися до будь-якого правопорушення – це склад правопорушення

Склад правопорушення – сукупність елементів які його утворюють та які передбачені нормою права

До складу правопорушення відносять:

- ▶ об'єкта правопорушення;
- ▶ об'єктивну сторону;
- ▶ суб'єктивну сторону;
- ▶ суб'єкта правопорушення.

Тема 2. КОНТРАБАНДА В МИТНІЙ СПРАВІ

Основні терміни та поняття: контрабанда, кримінальний кодекс, караність, об'єктивна сторона контрабанди, способи контрабандних дій, типові прийоми контрабанди

Питання для опрацювання:

1. Загальні положення контрабанди в митній справі
2. Розподіл контрабанди за товарними групами
3. Контрабанда за кримінальним кодексом України
4. Об'єктивна сторона контрабанди
5. Класифікація типів контрабанди
6. Основні способи, які використовуються під час здійснення контрабандних дій
7. Типові прийоми контрабанди
8. Виявлення та розслідування контрабанди
9. Відповідальність за контрабанду
10. Організація боротьби з контрабандою

Контрольні питання:

1. Що є предметом контрабанди відповідно до ст. 201 Кримінального кодексу України?
2. Назвати способи переміщення предметів контрабанди.
3. Яка відповідальність за скоєння контрабанди?
4. Що таке контрольовані поставки наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів?
5. Охарактеризувати найпоширеніші прийоми здійснення контрабанди.

КОНТРАБАНДА В МИТНІЙ СПРАВІ

ПРІОРИТЕТНИЙ ХАРАКТЕР ФУНКЦІЙ МИТНИХ СЛУЖБ

	 Велика Британія	 Франція	 США	 Україна
Фіскальна				
Правоохоронна				
Контролююча				
Регулююча				

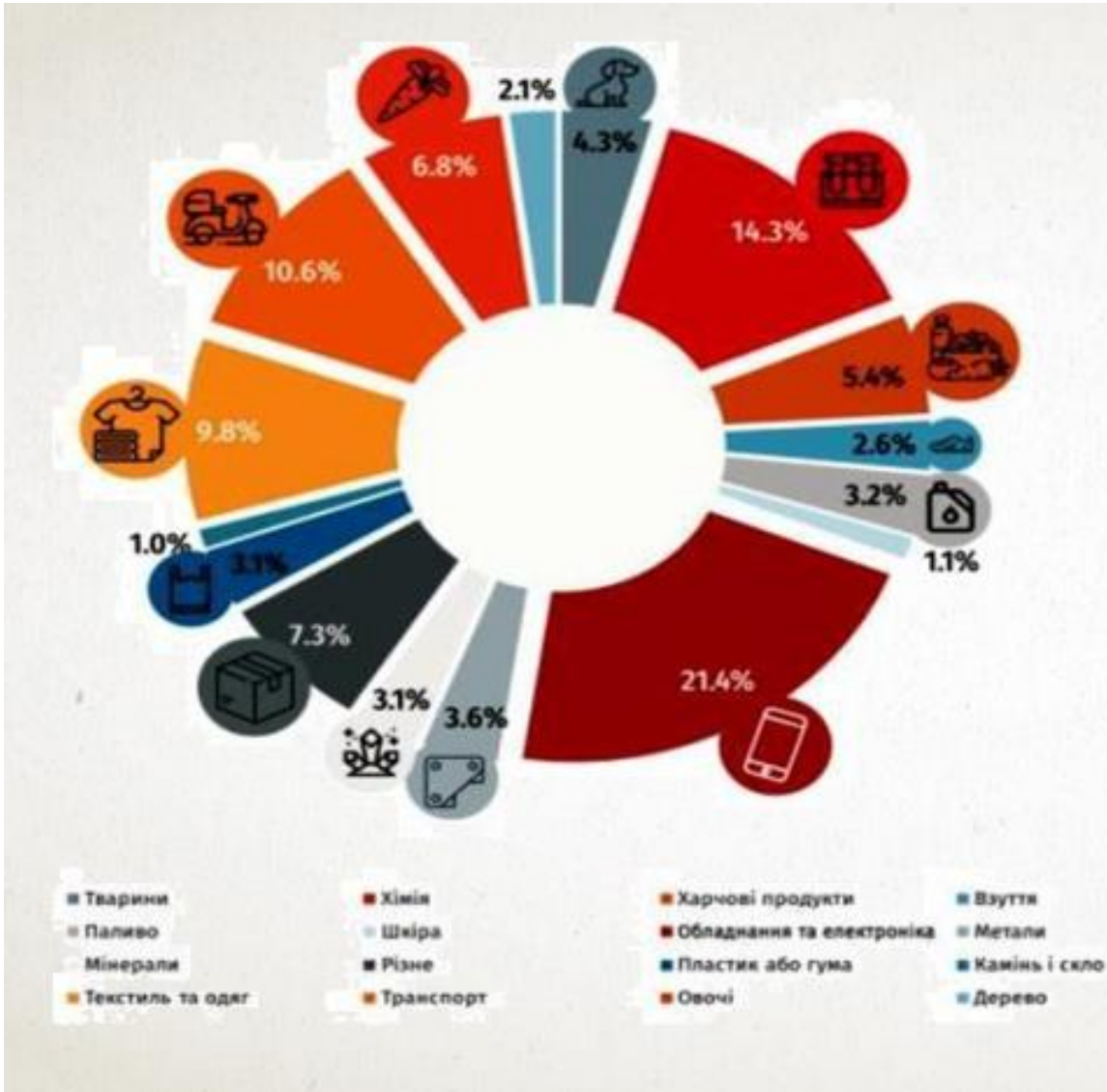
Контрабанда - незаконне переміщення товарів або/та інших предметів через митний кордон (державний кордон)

Слово контрабанда запозичене з італійської мови
(**contrabando** від **contra** «проти» і **bando** «урядовий указ»)

Витоки зародження і розвитку контрабанди слід шукати ще в давні часи, коли вперше було введено мито на ввезення і вивезення товарів. Збільшення контрабанди було пропорційно підвищенню мит і було пов'язане з незаконним, прихованим переміщенням товарів за межі митниці або через митницю, але з їх приховуванням. Величезні масштаби контрабанда набула в середні століття в зв'язку з початком промислової революції в Англії, Голландії та інших країнах. Причиною цього є введення протекціоністського тарифу та інших державних заходів, спрямованих на захист національної економіки держави.

Контрабанда як правопорушення з'явилася в XIV-XVI ст., в період бурхливого розвитку товарно-грошових відносин, коли безперешкодне ввезення товарів для економіки країни стало не вигідним, в зв'язку з чим були встановлені певні правила перевезення вантажів через державний кордон.

! Вважається, що контрабанда виникла разом з митною системою і державою як такою

РОЗПОДІЛ КОНТРАБАНДИ ЗА ТОВАРНИМИ ГРУПАМИ

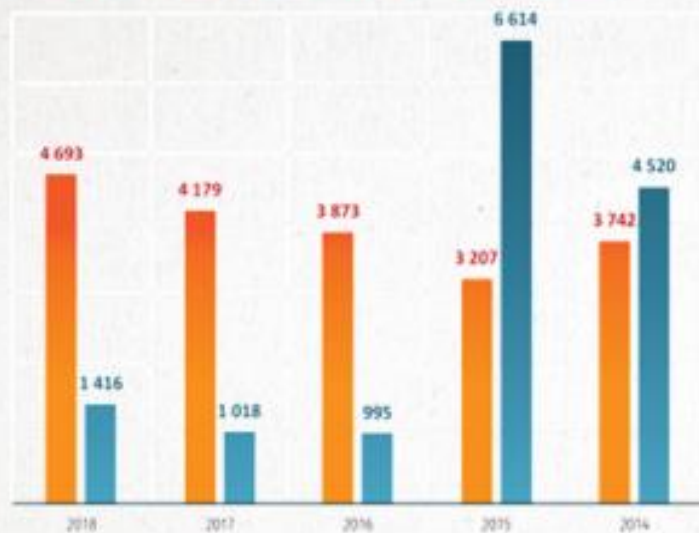
КОНТРАБАНДА ЗА КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ

Стаття 201. Контрабанда

1. Контрабанда, тобто переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації

Особи, що вчинюють контрабанду та порушують митні правила, посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, внаслідок чого завдають шкоду економіці держави, її культурній спадщині, здоров'ю населення та громадській безпеці, сприяють розширенню тіньового сектора економіки

Втрата валюти з економіки України через існування контрабандних схем та чисті надходження від МВФ, млн дол. США

- Надходження траншів від МВФ
- Надлишковий відток валюти, через викривлення конкурентного поля в результаті контрабанди

2014-2019рр.

UKRAINE ECONOMIC OUTLOOK

! Контрабанда за ККУ може відноситися до кримінальних правопорушень У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 199. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, що існують у паперовій формі, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів

Стаття 201-1. Переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України

Стаття 203-1. Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва (Незаконне виробництво, експорт, імпорт, зберігання, реалізація та переміщення дисків.....)

! Контрабанда за ККУ може відноситися до кримінальних правопорушень ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Стаття 268. Незаконне ввезення на територію України відходів і вторинної сировини

**! Контрабанда за ККУ може відноситися до кримінальних правопорушень
ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ**

Стаття 300. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію

Стаття 301. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів

**! Контрабанда за ККУ може відноситися до кримінальних правопорушень
У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО
ПРЕКУРСОРІВ ТА ІНШІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ**

Стаття 305. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів

**! Контрабанда за ККУ може відноситися до кримінальних правопорушень
У СФЕРІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ, НЕДОТОРКАНОСТІ
ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЗОВУ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ**

Стаття 332. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України

ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА КОНТРАБАНДИ

Незаконне переміщення предметів поза митним контролем

Незаконне переміщення предметів із приховуванням від митного контролю

Незаконне переміщення предметів поза митним контролем - переміщення через митний кордон України поза місцем розташування митного органу (тобто поза зонами митного контролю), або поза часом здійснення митного оформлення, або з використанням незаконного звільнення від митного контролю внаслідок зловживання посадовими особами митного органу своїм службовим становищем.

Незаконне переміщення предметів із приховуванням від митного контролю -

переміщення через митний кордон України з використанням спеціально виготовлених сховищ (тайників) та інших засобів чи способів, що утруднюють їх виявлення,

або шляхом надання одним товарам вигляду інших,

або з поданням митному органу як підстави для переміщення товарів підроблених документів

чи одержаних незаконним шляхом

або таких, що містять неправдиві дані

Під виготовленим сховищем (тайником) розуміють сховище, виготовлене з метою незаконного переміщення товарів через митний кордон України, а також обладнані і пристосовані з цією ж метою конструктивні ємності та предмети, які попередньо піддавалися розбиранню, монтажу тощо.

Використанням інших засобів чи способів, що утруднюють виявлення предметів, можуть визнаватися, зокрема, приховування останніх у валізах, одязі, взутті, головному вбранні, речах особистого користування, на тілі або в організмі людини чи тварини, а також надання одним предметам вигляду інших (зміна їхніх зовнішніх ознак - форми та стану, упаковки, ярликів, етикеток тощо).

Підробленими вважають як фальшиві документи, так і справжні, до яких внесено неправдиві відомості чи окремі зміни, що перекручують зміст інформації щодо фактів, які ними посвідчуються, а також документи з підробленими підписами, відбитками печаток та штампів.

Незаконно одержаними визнають документи, які особа отримала за відсутності законних підстав або з порушенням установленого порядку.

Документами, що містять неправдиві дані, є, зокрема, такі, в яких відомості щодо суті угоди, найменування, асортименту, ваги, кількості чи вартості товарів, а також їх відправника чи одержувача, держави, з якої вони вивезені чи в яку переміщуються, не відповідають дійсності.

КЛАСИФІКАЦІЯ ТИПІВ КОНТРАБАНДИ

- ✓ Залежно від виду контрабандного товару — наприклад, контрабанда золота, контрабанда сигарет тощо;
- ✓ Залежно від способу контрабанди;
- ✓ Залежно від вартості контрабандних товарів;
- ✓ Залежно від розмірів контрабандних товарів — товари, що можуть бути переміщені одним індивідом, наприклад, дорогоцінне каміння, художні цінності тощо, а великогабаритні товари, — наприклад, готова продукція промислового призначення;
- ✓ Залежно від рівня соціальної організації — розподіляється на велику контрабанду і дрібну контрабанду товарів.

велика контрабанда товарів — означає переміщення великих кількостей товарів, що надалі будуть продані за кордоном з метою одержання прибутку

дрібна контрабанда товарів — термін застосовується до окремих індивідів, що перетинають кордон з метою продати товар по більш високій ціні

ОСНОВНІ СПОСОБИ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРАБАНДНИХ ДІЙ

- *приховання* — приховання контрабандного товару в іншому товарі (чи спроба разом із задекларованим товаром провезти незадекларований, що є доволі частою практикою) або ж спроба взагалі сховати товар від митного огляду;
- *погроза співробітникам митниці* з метою отримання дозволу на ввезення/вивезення контрабандного товару;
- *велика кількість товару* сама по собі може бути одним із фізичних методів здійснення контрабанди — якщо контрабандним чином провозиться дуже велика кількість товару, то логічним є припустити, що деяку його частину таки вдасться провезти.

ОСНОВНІ СПОСОБИ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРАБАНДНИХ ДІЙ

- *хабарництво* — надання хабаря співробітникам митниці за дозвіл на ввезення/вивезення контрабандного товару;
- *використання дипломатичного захисту* — товар ввозиться/вивозиться як дипломатичний багаж, який звільняється від митного огляду;
- *заниження митної вартості товару*, що переміщується через митний кордон.

11 ТИПОВИХ ПРИЙОМІВ КОНТРАБАНДИ

«ЗЕЛЕНКА»

Класичний, знайомий з історичної та художньої літератури спосіб переправлення товару нелегально, в обхід митного контролю, використовуючи погано організований нагляд за кордоном або корупційні зв'язки. Крім традиційних «ходоків», нині залучається автотранспорт (у тому числі автопоїзди на східних ділянках кордону), підземні тунелі, літальні апарати, плавзасоби (на морі та річкових ділянках кордону). Такий механізм популярний для нелегального переправлення сигарет, алкоголю, бурштину в сусідні держави та імпорту, наприклад, палива з РФ.

ПОРОЖНЯК

Оформлення навантажених автомобілів як таких, що їдуть порожняком.

ПЕРЕРВАНИЙ ТРАНЗИТ

Товар ввозиться на територію країни в режимі транзиту, а потім просто «зникає» або його замінюють іншим для оформлення формального вивезення.

«ЗРУЧНА» ГЕОГРАФІЯ

Ця схема передбачає, що вантаж перетинає кордон з адресою компанії, розташованої на території області, що не має зовнішнього кордону. Через корупційні механізми здійснюється митне очищення товару, для чого часто створюються спеціальні фірми-одноденки.

11 ТИПОВИХ ПРИЙОМІВ КОНТРАБАНДИ

ДОВАНТАЖЕННЯ/ ЗАВАНТАЖЕННЯ НА РЕЙДІ

Експортери завершують завантаження кораблів на зовнішньому рейді портів, використовуючи серед іншого свої потужності, обладнання, людей. Формально контроль над процесом здійснює митна служба. Насправді, за наявності корупційних зв'язків, з'являється можливість пограти як з товарами, так і з обсягами.

ЗНИЖЕННЯ ОБСЯГІВ ТОВАРУ

Використовується як для імпорту, так і для експорту. Суть схеми: сплата мит, акцизів і податків з меншої кількості товарів. Схема діє не тільки завдяки корупційній складовій, але ще і як результат низького рівня технічного забезпечення митних постів.

ОФОРМЛЕННЯ ТОВАРУ ЗА ІНШОЮ ТОВАРНОЮ КАТЕГОРІЄЮ

Суть схеми: товар оформлюється за категорією, з якої не стягуються (або стягуються в меншому обсязі) мита, акцизи. Так, наприклад, брендовий одяг можуть оформити як ганчір'я, секонд-генд. Товарний ліс — як дров.

СУПУТНІЙ ТОВАР

Наприклад: під час легального (!) імпорту вживаних автомобілів із країн ЄС, багажники транспортних засобів заповнюють «додатковим» товаром, одягом, взяттям, побутовою хімією. Такими своєрідними «контейнерами» можуть бути будь-які габаритні товари з внутрішніми порожнинами або товари в габаритному пакуванні.

11 ТИПОВИХ ПРИЙОМІВ КОНТРАБАНДИ

«ПІДЖАКИ»

Велика партія товарів ділиться на дрібні частини, які громадяни перевозять як товари для власного користування. Ця схема — одна з основних для функціонування контрабанди й торгівлі в прикордонних регіонах. Однак вдаються до неї досить великі компанії.

ПОШТА

Це поодинокі випадки схеми «піджаки», коли велика партія товару дрібними частинами у невеликих посилках відправляється громадянам України, залученим у схему. Часто отримувачі фіктивні: поштовий перевізник збирає всю партію одразу після проходження товару через митницю.

БІЗНЕС ІЗ-ЗА КОРДОНУ

Схема, надзвичайно популярна останні 3–4 роки. Українська компанія (підприємець) закуповує товар на орендованій в іншій державі склад (приміром, через фірму-партнера або зареєструвавши там свою філію). Партія товару проходить там митне очищення, а в Україні через інтернет-магазини товар реалізується кінцевому покупцю — фізичній особі. Далі його надсилають поштовим відправленням через кордон. Таким чином, продавець отримує повернення ПДВ як експортер у країні розташування складу. Водночас партія товару фактично потрапляє на митну територію країни, продається кінцевим покупцям без сплати мита, акцизів, ПДВ.

11 ТИПОВИХ ПРИЙОМІВ КОНТРАБАНДИ

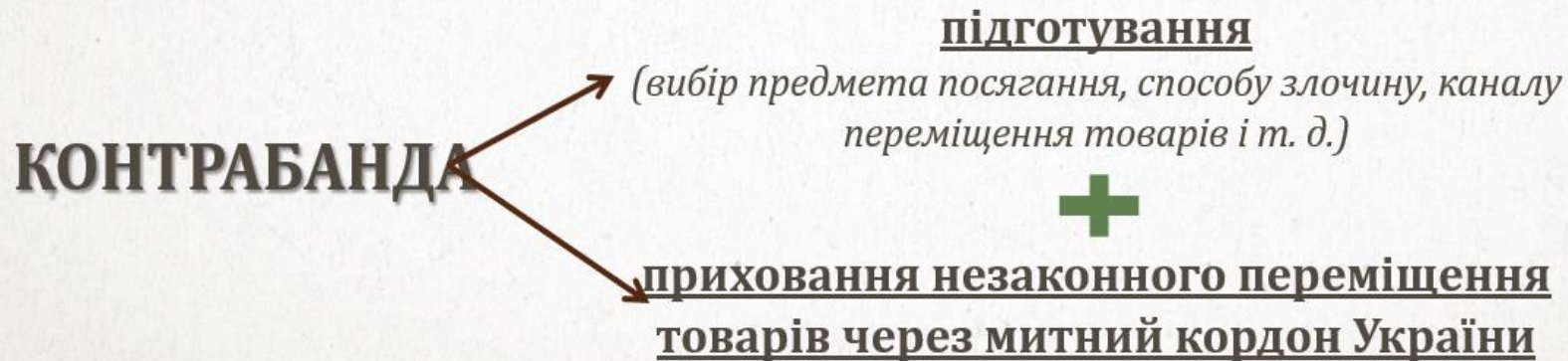
11 ТИПОВИХ ПРИЙОМІВ КОНТРАБАНДИ

Назва схеми	Легальність переміщення товару через кордон	Потреба в корупційних зв'язках на переході кордону	Потреба в корупційних зв'язках на регіональній митниці	Потреба політичного прикриття	Широка залученість громадян прикордонної території	Сприяння з сусідньої країни
«Зеленка»	Red	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Green
Порожняк	Red	Green	Yellow	Yellow		Yellow
Перерваний транзит	Green			Green		Yellow
«Зручна» географія	Yellow		Green	Green		Red
Довантаження на рейді	Yellow	Yellow	Green	Green		Red
Зниження обсягів		Green	Green	Yellow	Red	Yellow
Оформлення за іншою категорією	Red	Green	Yellow	Yellow	Red	Yellow
Супутній товар		Green				Yellow
«Піджаки»	Green	Green			Green	Red
Пошта	Green					Red
Бізнес із-за кордону	Green				Yellow	Red

■ беззаперечно «ні»
 ■ «можливо»
 ■ беззаперечно «так»

ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ КОНТРАБАНДИ

Розслідування контрабанди – це діяльність компетентних правоохоронних органів, що полягає у збиранні, дослідженні, оцінці, перевірці та використанні доказів з метою попередження, запобігання та розкриття злочинів щодо контрабанди, встановлення об'єктивної істини, забезпечення правильного застосування закону, та закінчується винесенням правозастосовного акту за її наслідками

Контрабанда вважається закінченим злочином з моменту фактичного переміщення предметів через митний кордон

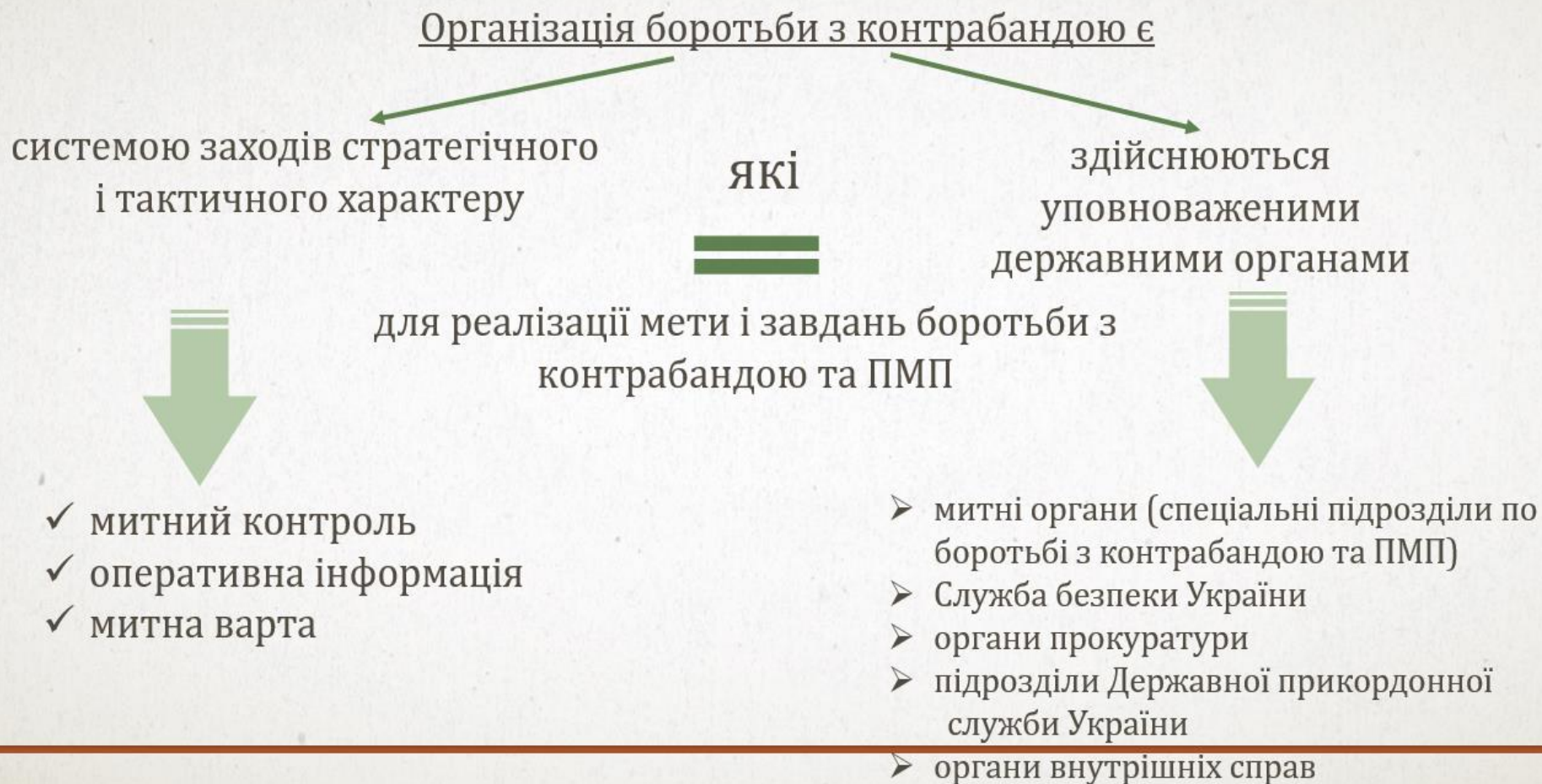
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОНТРАБАНДУ

Відповідальність за злочин у вигляді контрабанди передбачена нормами статей 201 та 305 Кримінального кодексу України

За незаконне переміщення товарів через митний кордон України фізичною чи юридичною особою встановлена відповідальність у вигляді позбавлення волі строком від трьох до семи років з конфіскацією предмета контрабанди

Ті самі дії, вчинені за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбачений статтею 201 КК, - караються позбавленням волі на строк від 5 до 12 років з конфіскацією предметів контрабанди та з конфіскацією майна.

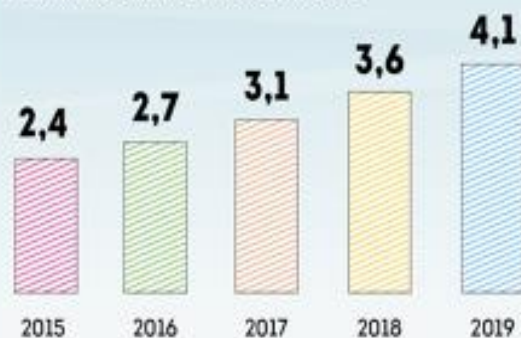
ОРГАНІЗАЦІЯ БОРОТЬБИ З КОНТРАБАНДОЮ

Щороку Україна втрачає 50-80 млрд грн через контрабанду

Дані
Головного управління
за економікою

Збитки від контрабанди, млрд \$

ТОП-5 незаконних товарів

- Машини та електроніка
- Хімічна продукція
- Транспорт
- Одяг і текстиль
- С/г продукція

Росія
30,7%

Польща
16,7%

Інші
32,1%

Найбільші
постачальники
контрабанди
до України

Китай
3,9%

Угорщина
7,1%

Німеччина
9,5%

РОЗПОДІЛ КОНТРАБАНДИ

За даними Ukraine Economic Outlook

Тема 3. ЗАХОДИ ПО БОРОТЬБІ З КОНТРАБАНДОЮ

Основні терміни та поняття: об'єкт контрабанди, департамент боротьби з контрабандою, митна варта, відповідальність за контрабанду, запобігання та протидії контрабанді

Питання для опрацювання:

1. Об'єкт контрабанди
2. Об'єктивна сторона контрабанди
3. Держоргани по боротьбі з контрабандою
4. Департамент боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями
5. Форми правоохоронної діяльності митних органів по боротьбі з контрабандою
6. Митна варта
7. Заходи по боротьбі з контрабандою
8. Заходи щодо запобігання та протидії контрабанді
9. Розслідування контрабанди
10. Форми взаємодії правоохоронних органів у боротьбі з контрабандою

Контрольні питання:

1. Які є приводи і підстави для порушення кримінальної справи?
2. Назвати невідкладні слідчі дії в справах про контрабанду.
3. З якого віку притягуються до Кримінальній відповідальності за вчинення контрабанди?
4. Охарактеризувати завдання держорганів по боротьбі з контрабандою
5. Назвати органи які є органами дізнання у справах про контрабанду.

КОНТРАБАНДА

Контрабандою є переміщення товарів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, вчинене у великих розмірах, а також незаконне переміщення історичних та культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, радіоактивних або вибухових речовин, зброї та боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, а так само контрабанда стратегічно важливих сировинних товарів, щодо яких законодавством встановлено відповідні правила вивезення за межі України

ОБ'ЄКТ КОНТРАБАНДИ

Основним безпосереднім об'єктом контрабанди (злочину) є встановлений порядок переміщення відповідних предметів через митний кордон України, який є необхідною умовою нормальної діяльності митних органів по стягненню передбачених законодавством платежів, здійсненню митного контролю і митного оформлення предметів

Додатковим факультативним об'єктом контрабанди можуть виступати встановлений порядок обігу предметів дозвільної системи, порядок сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, громадська безпека, здоров'я населення

ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА КОНТРАБАНДИ

Об'єктивна сторона контрабанди виражається в діях, які полягають у незаконному переміщенні відповідних предметів через митний кордон України

фізичне

Переміщення предметів
через митний кордон
України з приховуванням
від митного контролю

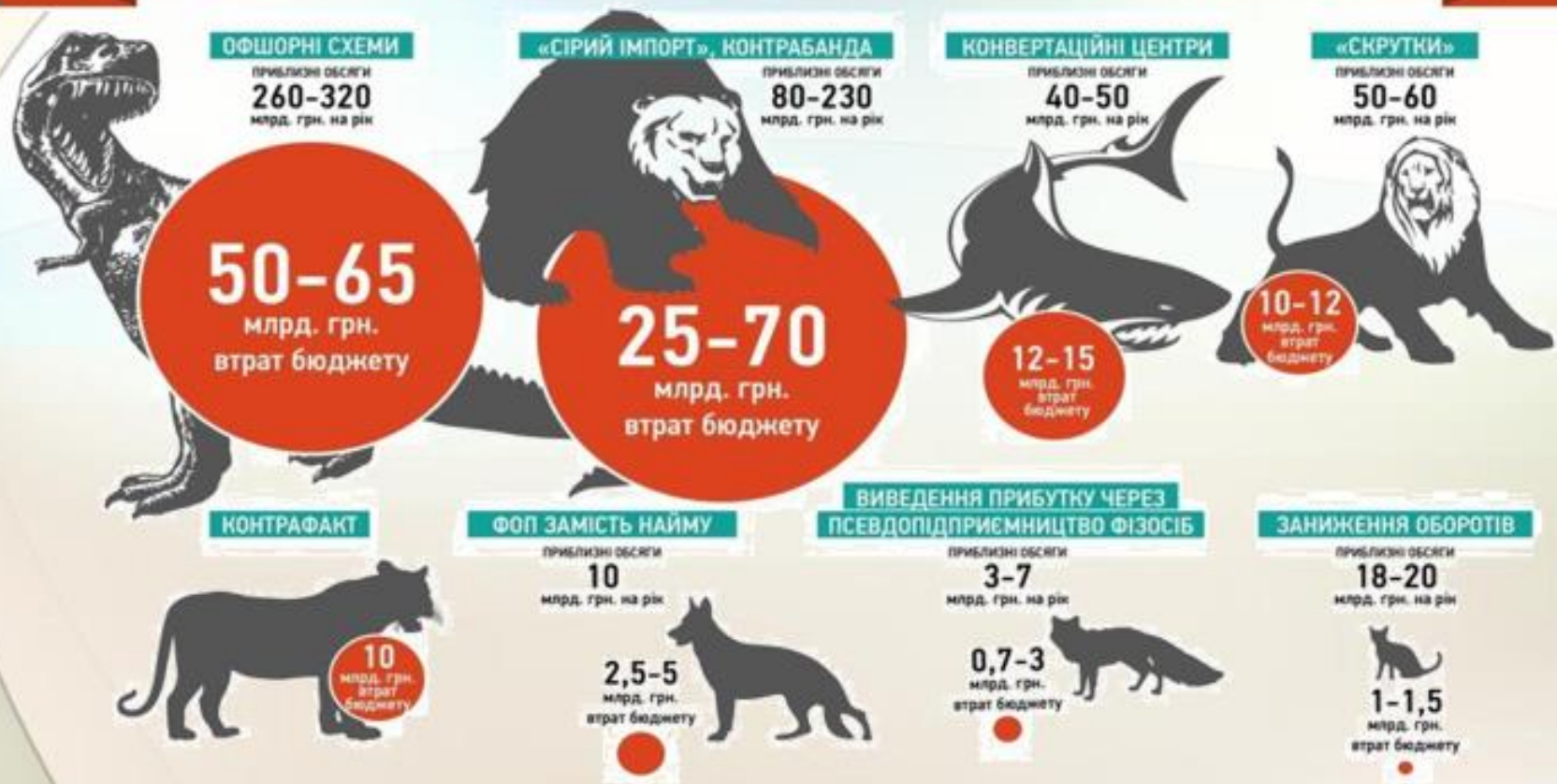
документальне

- з використанням тайників (спеціально, з метою вчинення контрабанди, виготовлених або обладнаних схованок в транспортних засобах, устаткуванні, тарі, предметах тощо);
- з використанням інших засобів або способів що утруднюють виявлення предметів (з приховуванням предметів в організмі чи на тілі людини або тварини, в одязі, взутті, головному вбранні, в порожнинах транспортного засобу, в багажі, продуктах харчування, речах особистого користування тощо);
- шляхом надання одним предметам вигляду інших через істотну заміну зовнішніх характерних ознак предметів, а також їх тари, упаковки тощо, що дозволяє віднести предмети контрабанди до предметів іншого виду (наприклад, так зване камуфлювання справжності).

- ✓ з поданням митному органу, як підстави для переміщення предметів через митний кордон України, **підроблених документів**;
- ✓ **документів одержаних незаконним шляхом** (наприклад, в результаті надання уповноваженій особі як підстави для видачі документів завідомо неправдивих відомостей або внаслідок зловживання службовою особою своїм службовим становищем чи службової недбалості);
- ✓ **документів що містять неправдиві дані** (щодо ваги, кількості асортименту, найменування, вартості предметів, їх інших характеристик, щодо суті угоди, відправника або одержувача предметів, щодо держави, з якої вони вивезені або в яку переміщуються).

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Річні обсяги і вплив на державний бюджет України схем ухилення та уникнення оподаткування

© 2014/15 Українська міжбанківська асоціація банків (УМБА)

ДЕРЖОРГАНИ ПО БОРотьБІ З КОНТРАБАНДОЮ

Боротьба з контрабандою віднесена до компетенції митних органів, як органів дізнання в справах про контрабанду та Служби безпеки України, і частково – підрозділів податкової міліції

Крім того, органи прокуратури здійснюють нагляд за дотриманням законності під час провадження досудового слідства (дізнання) у справах про контрабанду і таким чином також приймають участь у вирішенні проблем боротьби із зазначеними злочинами

Правом на проведення заходів по боротьбі з контрабандою володіють також підрозділи Державної прикордонної служби України та органи внутрішніх справ, у тому числі спец підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю МВС

З метою боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил, охорони територій, будівель, споруд та приміщень митних органів, охорони та супроводження товарів і транспортних засобів, забезпечення охорони зон митного контролю в митній системі функціонують спеціальні підрозділи митних органів — митна варта.

ДЕПАРТАМЕНТ БОРОТЬБИ З КОНТРАБАНДОЮ ТА МИТНИМИ ПРАВОПОРУШЕННЯМИ

Департамент боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями є спеціалізованим митним органом, який в межах своєї компетенції та делегованих Держмитслужбою повноважень здійснює на митній території України державну митну справу та забезпечує комплексний контроль за додержанням законодавства України з питань державної митної справи, керівництво та координацію діяльності інших митних органів з питань запобігання та протидії контрабанді, боротьби з порушеннями митних правил, організації та проведення службових розслідувань та перевірок, протидії легалізації (відмивання) коштів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму.

Наказ ДМСУ від 07.04.2011р. № 289

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ МИТНИХ ОРГАНІВ

Правоохоронна діяльність митних органів по боротьбі з контрабандою здійснюється в різних формах:

- 1) **адміністративно-правова форма** (проявляється у виявленні ознак або фактів адміністративних порушень і порушень кримінального, митного, валютного, податкового та інших видів законодавства, шляхом здійснення митного оформлення, митного і валютного контролю, підтримання контактів з іншими державними органами);
- 2) **адміністративно-процесуальна форма** (полягає в здійсненні адміністративно-процесуальних дій, які мають наметі перевірку виявлених фактів відхилення від адміністративно-правових норм і митних правил, а також виявлення причетних до цих порушень осіб і визначення міри відповідальності цих осіб за скоєні порушення, прийняття заходів для попередження або зменшення збитків, нанесених державі в результаті протиправних дій);
- 3) **кримінально-процесуальна форма** (проявляється в діях цих органів, спрямованих на порушення кримінальних справ за фактами або ознаками кримінальних злочинів, боротьба з якими віднесена до компетенції митних органів, наприклад контрабанда товарів, порушення митних правил);
- 4) **оперативно-пошукова робота** (забезпечення підвищення ефективності митного контролю, виявлення ознак і фактів підготовки до скоєння злочинів і порушень митних правил, виявлення причетності до цих правопорушень осіб, з'ясування причин та умов, що сприяють здійсненню таких правопорушень, а також попередити нанесення збитків державі).

МИТНА ВАРТА

Основні завдання митної варті:

здійснення заходів, пов'язаних із виявленням, розкриттям, припиненням, профілактикою порушень митних правил, запобіганням таким порушенням

охорона приміщень митних органів та інших об'єктів митної інфраструктури, зон митного контролю від будь-яких протиправних посягань

фізичний захист співробітників митних органів, інших осіб, а також товарів, які перебувають у зоні митного контролю, від протиправних дій

локалізація разом з іншими органами конфліктних ситуацій у зоні діяльності митних органів

участь у ліквідації наслідків катастроф, аварій, стихійного лиха та екологічного забруднення в зоні діяльності митних органів

Для здійснення перелічених завдань підрозділи митної варті мають право:

- 1) **розташовувати** тимчасові **пости**, пересуватися будь-якими ділянками місцевості і водного простору в межах митної території України
- 2) **затримувати** та **проводити** в установленому порядку **огляд товарів**, транспортних засобів і громадян, які перетинають митний кордон України у пунктах пропуску
- 3) проводити у встановленому порядку огляд та переогляд оформлених митними органами транспортних засобів і товарів, у тому числі тих, що переміщуються транзитом через територію України
- 4) **запрошувати осіб до митних органів** для з'ясування обставин порушення митних правил
- 5) **супроводжувати та охороняти товари**, які перебувають під митним контролем

ЗАХОДИ ПО БОРотьБИ З КОНТРАБАНДОЮ

Метою організації боротьби з контрабандою є забезпечення економічної безпеки суспільства і держави

Під економічною безпекою слід розуміти стан захищеності життєво важливих інтересів суспільства і держави від внутрішніх і зовнішніх загроз в сфері господарської та фінансової діяльності

Організаційні й практичні заходи по боротьбі з контрабандою здійснюються з метою:

1. Установлення контролю над контрабандою (виявленні структури, механізмів та обсягів контрабанди, наявності організованих угруповань контрабандистів тощо),
2. Нейтралізації та ліквідації контрабанди,
3. Усунення причин і умов учинення контрабанди

ЗАХОДИ ПО БОРОТЬБІ З КОНТРАБАНДОЮ

ВІЯВИТИ

РОЗКРИТИ

ПОПЕРЕДИТИ

Виявити і розкрити контрабанду означає — встановити, виявити за допомогою сил, засобів та методів ОБК ймовірність підготовки до злочину, вчинення злочину або вчинених раніше злочинів, що старанно маскуються, зберігаються в таємниці і тому залишаються невідомими для митних, правоохоронних органів і громадян

Виявлення і розкриття контрабанди — це встановлення події злочину (часу, місця, засобу та інших обставин вчинення злочину) й осіб, які його вчинили.

Якщо контрабанду вчинено організованою групою осіб, то мають бути встановлені всі особи і визначена роль кожної у здійсненні злочинної діяльності.

Виявленню і розкриттю підлягають також усі факти й епізоди злочину та заподіяна матеріальна шкода

Попередити контрабанду означає безпосередньо вплинути всіма дозволеними законом силами, засобами та методами на особу (осіб), яка має намір вчинити контрабанду чи ПМП або на причини й умови, що сприяють його вчиненню.

Мета попередження злочину полягає у запобіганні злочину чи правопорушенню до того, як конкретна особа (особи) розпочне його безпосереднє вчинення.

ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОНТРАБАНДИ

- *Контрольовані поставки наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів*

Ст. 456 МКУ

Відповідно до законів України митні органи з метою виявлення джерел і каналів незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, осіб, які беруть участь у цьому, разом з іншими державними органами, що мають право здійснювати оперативно-розшукову діяльність, можуть використовувати метод контрольованої поставки зазначених засобів, речовин і прекурсорів.

Порядок проведення контрольованої поставки визначається МКУ і відповідним нормативноправовим актом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону, погодженим із Генеральною прокуратурою України та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України.

ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОНТРАБАНДИ

➤ **Переміщення товарів під негласним контролем**

*Конвенція ООН від 16 березня 1989 р.
Ратифікація Україною 27 листопада 1991 р.*

З метою виявлення та притягнення до відповідальності осіб, причетних до вчинення контрабанди, а також з метою вилучення товарів, щодо яких є підозра в незаконному переміщенні через митний кордон України, переміщення таких товарів може здійснюватися під негласним контролем та оперативним наглядом правоохоронних органів.

Порядок проведення негласного контролю за переміщенням товарів визначається МКУ і відповідним нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону, погодженим з Генеральною прокуратурою України та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України.

ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП РОЗСЛІДУВАННЯ КОНТРАБАНДИ

ЗАВДАННЯ ТА ДІЇ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ РОЗСЛІДУВАННЯ КОНТРАБАНДИ

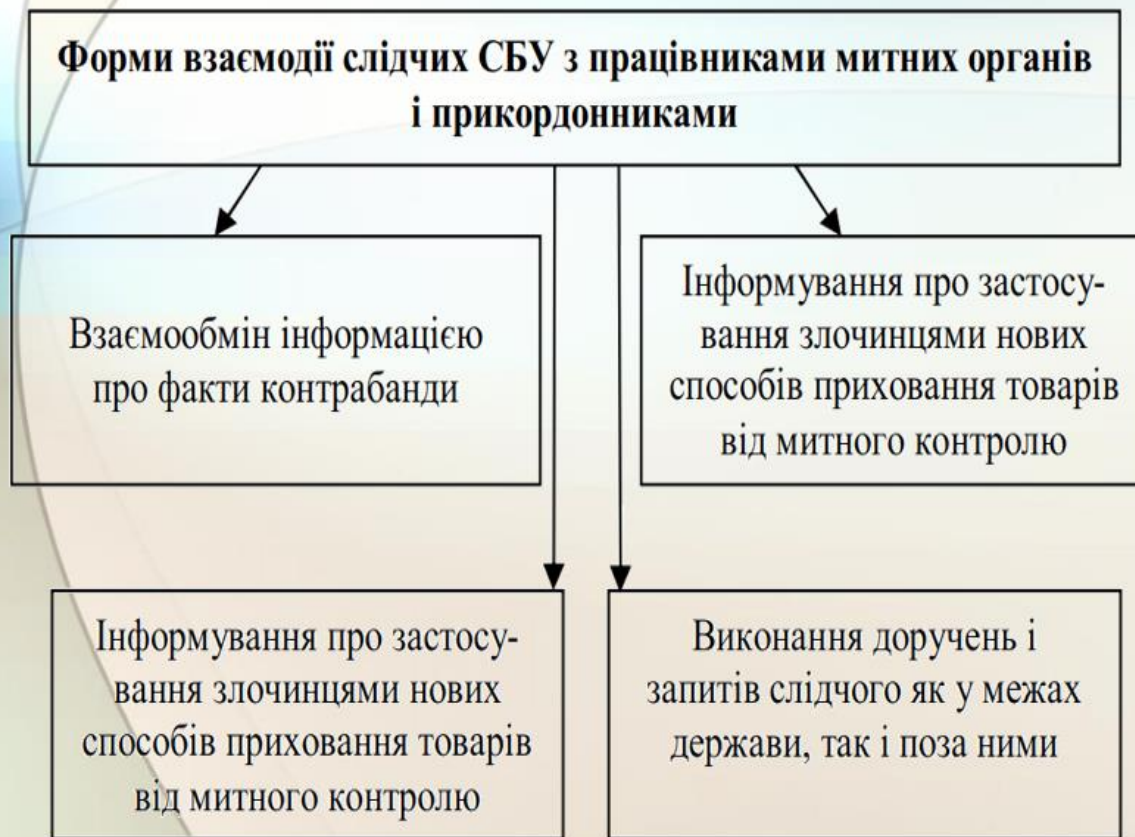
Першочергові завдання розслідування для першої типової слідчої ситуації :

- установлення поки що невідомої слідству стадії підготовки контрабанди;
- вивчення, аналіз і фіксація всіх слідів;
- з'ясування мотивів і мети злочину;
- доведення вини підозрюваного (обвинувачуваного);
- визначення запобіжного заходу.

Початкові слідчі дії :

- ✓ огляд місця події;
- ✓ огляд предметів контрабанди;
- ✓ допит свідків (зокрема, посадових осіб митниці та військовослужбовців прикордонних військ);
- ✓ виїмка відповідних документів;
- ✓ призначення і проведення відповідних судових експертиз

ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У БОРОТЬБІ З КОНТРАБАНДОЮ

Результативність боротьби з контрабандою залежить від своєчасної інформованості відповідних служб митних органів, СБУ, прокуратури, поліції про вчинену контрабанду чи таку, що готується

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОНТРАБАНДУ

Відповідальність за злочин у вигляді контрабанди передбачена нормами статей 201 та 305 Кримінального кодексу України

За незаконне переміщення товарів через митний кордон України фізичною чи юридичною особою встановлена відповідальність у вигляді позбавлення волі строком від трьох до семи років з конфіскацією предмета контрабанди

Ті самі дії, вчинені за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбачений статтею 201 КК, - караються позбавленням волі на строк від 5 до 12 років з конфіскацією предметів контрабанди та з конфіскацією майна.

НАРКОТРАФІК В УКРАЇНІ

БОРТЬБА З НАРКОТРАФІКОМ В УКРАЇНІ У 2016-2020 РР.

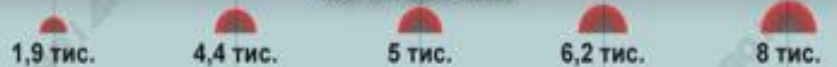
2016 2017 2018 2019 2020

ЗАДОКУМЕНТОВАНО ФАКТІВ:

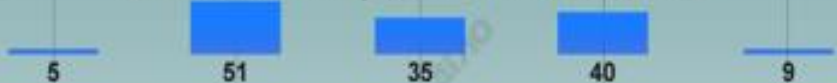
незаконного обігу наркотиків

збуту наркотиків

Знешкоджено міжнародних каналів надходження

Вилучено наркотичних засобів та психотропних речовин

* за даними річних звітів Нацполіції України

БОРТЬБА З НАРКОТОРГІВЛЕЮ ТА КОНТРАБАНДОЮ НАРКОТИКІВ У 2020 Р.

60 наркозлочинів
Нацполіція розкривала щодоби

загальна сума вилучених речовин (за цінами чорного ринку)

кожен 7-ий факт збуту наркотиків здійснювався через Інтернет

2 млрд грн

ліквідувала **15** нарколабораторій

вилучила: **1 704 кг** наркотиків

>76 кг психотропних речовин

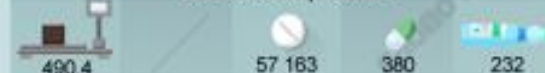
950 кг прекурсорів

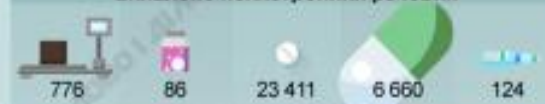
виявлено **771** факт контрабанди наркотиків, психотропних речовин, прекурсорів

кілограмів літрів таблеток капсул ампул

виявлено наркотиків

виявлено психотропних речовин

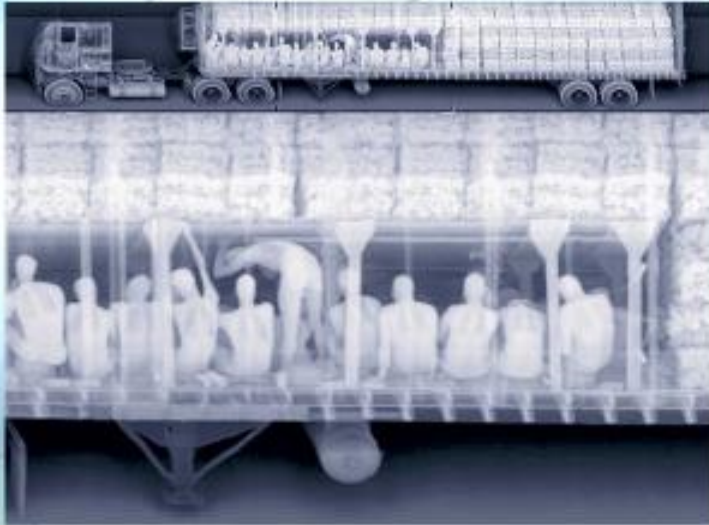

виявлено прекурсорів

Інфографіку створено за даними Нацполіції України, СБУ та інших відкритих джерел інформації станом на 08.07.2021 року

СЛОВО І ДІЛО

Тема 4. ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

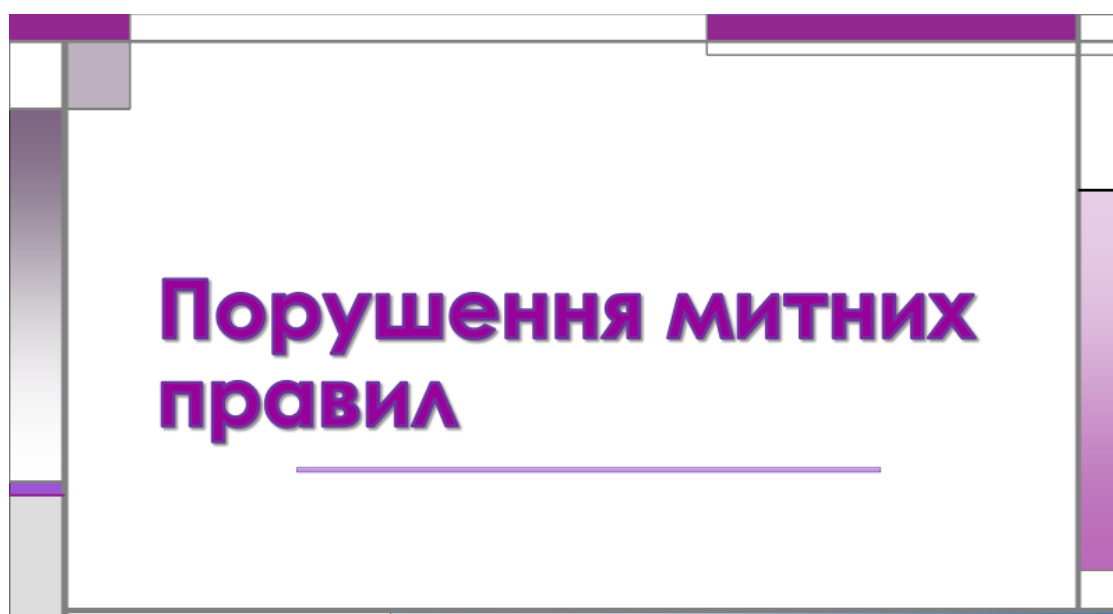
Основні терміни та поняття: адміністративне правопорушення, порушення митних правил, відповідальність за порушення митних правил, попередження, штраф, конфіскація, адміністративні стягнення

Питання для опрацювання:

1. Загальні положення порушення митних правил
2. Місце порушення митних правил у структурі адміністративних правопорушень
3. Види порушень митних правил за Митним кодексом України
4. Суб'єкти та причини скоєння митних правопорушень
5. Випадки звільнення від відповідальності за порушення митних правил
6. Обставини що пом'якшують або обтяжують відповідальність за ПМП
7. Адміністративні стягнення за порушення митних правил
8. Основне і додаткове адміністративні стягнення за порушення митних правил
9. Попередження, штраф та конфіскація як адміністративне стягнення за порушення митних правил
10. Строки накладення адміністративних стягнень у справах про ПМП

Контрольні питання:

1. Назвати підстави для порушення справи про порушення митних правил.
2. Які адміністративні стягнення у справах про порушення митних правил є основні, а які додаткові?
3. З якого моменту впровадження у справі про порушення митних правил вважається розпочатим?
4. Назвіть обставини що пом'якшують або обтяжують відповідальність за порушення митних правил.
5. Назвіть види порушень митних правил.

Порушення митних правил є адміністративним правопорушенням, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений цим Кодексом та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на митні органи цим Кодексом чи іншими законами України, і за які цим Кодексом передбачена адміністративна відповідальність.

Ст.458 МКУ

Глава 67 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ПОРУШЕНЬ МИТНИХ ПРАВИЛ
ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НИХ

Глава 68 ВИДИ ПОРУШЕНЬ МИТНИХ ПРАВИЛ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ЗА ТАКІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Згідно з Кодексом України про адміністративні правопорушення **адміністративним правопорушенням (проступком) визнається** протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність

*Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені Митним Кодексом України, настає у разі, якщо ці правопорушення **не тягнуть за собою кримінальної відповідальності***

Митний кодекс України встановив такі види порушень митних правил

Стаття 468. Порушення режиму зони митного контролю.

Стаття 469. Неправомірні операції з товарами, митне оформлення яких не закінчено, або з товарами, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем.

Стаття 470. Недоставлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення та документів до митного органу призначення, видача їх без дозволу митного органу або втрата.

Стаття 471. Порушення порядку проходження митного контролю в зонах (коридорах) спрощеного митного контролю.

Стаття 472. Недекларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

Стаття 473. Пересилання через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях товарів, заборонених до такого пересилання.

Стаття 474. Перешкоджання посадовій особі митного органу в доступі до товарів, транспортних засобів, документів.

Стаття 475. Неподання митному органу звітності щодо товарів, які перебувають під митним контролем.

Стаття 476. Переміщення товарів через митний кордон України з порушенням прав інтелектуальної власності.

- Стаття 477. Порушення встановленого законодавством порядку ввезення товарів на територію вільної митної зони, вивезення товарів за межі цієї території та/або встановленого законодавством порядку проведення операцій з товарами, поміщеними в режим вільної митної зони.
- Стаття 478. Порушення порядку зберігання товарів на митних складах та здійснення операцій із цими товарами.
- Стаття 479. Порушення порядку або строків розпорядження товарами, розміщеними у магазині безмитної торгівлі.
- Стаття 480. Порушення порядку здійснення операцій з переробки товарів.
- Стаття 481. Перевищення строку тимчасового ввезення або тимчасового вивезення товарів.
- Стаття 482. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України поза митним контролем.
- Стаття 483. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю.
- Стаття 484. Зберігання, перевезення чи придбання товарів, транспортних засобів комерційного призначення, ввезених на митну територію України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю.
- Стаття 485. Дії, спрямовані на неправомірне звільнення від сплати митних платежів чи зменшення їхнього розміру, а також інші протиправні дії, спрямовані на ухилення від сплати митних платежів.

Найпопулярніші штрафи для українців на кордонах з ЄС

Типові порушення

ст.185-10 КУпАП
Злісна непокора або невиконання законних вимог прикордонного наряду.

ст. 471 МКУ
Порушення порядку проходження митного контролю в зонах спрощеного митного контролю.

ст.204-1 КУпАП
Порушення або спроба порушення державного кордону.

ст. 472 МКУ
Недекларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

ст. 483 МКУ
Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю.

ст. 481 МКУ
Перевищення строку тимчасового ввезення або тимчасового вивезення товарів.

ст.202 КУпАП
Порушення режиму у пункті пропуску або прикордонного режиму.

ст. 470 МКУ
Недоставлення товарів, ТЗ комерційного призначення та документів, видача їх без дозволу митного органу або втрата.

Порушення митних правил посідають самостійне місце у структурі адміністративних правопорушень, оскільки:

1

регламентуються окремим законодавчим актом – Митним кодексом України

2

родовим (видовим) об'єктом посягання виступає встановлений порядок переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України

3

порядок притягнення до адміністративної відповідальності регламентується Митним кодексом України, а в частині, яка нерегульована ним, – відповідно до законодавства України

Суб'єктами адміністративної відповідальності за порушення митних правил можуть бути громадяни, які на момент вчинення такого правопорушення досягли 16-річного віку, а при вчиненні порушень митних правил підприємствами – посадові особи цих підприємств

ст. 459 МКУ

На загальних підставах із громадянами України підлягають адміністративній відповідальності іноземці та особи без громадянства, що перебувають на території України.

ПРИЧИНИ СКОЄННЯ МИТНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

об'єктивні причини

пов'язані із зовнішніми умовами, існують поза свідомістю людей, незалежно від їх волі та мають постійний або тимчасовий характер

Стаття 460 Особливості відповідальності за деякі види порушень митних правил

передбачені законодавцем випадки звільнення від відповідальності за вчинення окремих правопорушень згідно зі статтею та умови, за яких застосування цієї норми можливе

суб'єктивні причини

пов'язані з особистими якостями людини та з проявами інтересів і потреб у галузі митної справи, мотивів і моральних цінностей, що суперечать ідеології митної політики

Обставини що пом'якшують відповідальність

Обставини що обтяжують відповідальність

передбачені законодавцем випадки звільнення від відповідальності за вчинення окремих правопорушень та умови, за яких застосування цієї норми можливе

- ✓ аварії,
- ✓ вплив обставин непереборної сили або протиправних дій третіх осіб, що підтверджується відповідними документами, настання яких особа, котра вчинила правопорушення, або інша особа можуть підтвердити шляхом подання відповідних документів,
- ✓ допущення в митній декларації помилок, які не призвели до неправомірного звільнення від сплати митних платежів або зменшення їх розміру,
- ✓ незабезпечення дотримання заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності,
якщо такі помилки не є систематичними

ст. 469 Неправомірні операції з товарами, митне оформлення яких не закінчено, або з товарами, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем

ст. 470 Недоставлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення та документів до митного органу призначення, видача їх без дозволу митного органу або втрата

ст. 478 Порушення порядку зберігання товарів на митних складах та здійснення операцій із цими товарами

ст. 481 Перевищення строку тимчасового ввезення або тимчасового вивезення товарів

Обставини, що мають значення для правильного вирішення справи

Обставини, що пом'якшують адміністративну відповідальність за порушення митних правил

щире розкаяння винного

відвернення винним шкідливих наслідків правопорушення, добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди

вчинення правопорушення під впливом сильного душевного хвилювання або збігу тяжких обставин чи сімейних обставин

вчинення правопорушення неповнолітнім

вчинення правопорушення вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину до одного року

Обставини, які обтяжують адміністративну відповідальність за порушення митних правил

продовження протиправної поведінки, незважаючи на вимоги уповноважених осіб її припинити

повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню; вчинення правопорушення особою, яка раніше вчинила злочин

втягнення у правопорушення неповнолітнього

вчинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин

вчинення правопорушення у стані сп'яніння

Державна митна служба України

Галицька митниця

Результати роботи у напрямі протидії митним правопорушенням

(січень-квітень 2021)

виявлено й припинено понад **800** порушень митних правил

вартість предметів правопорушень близько **40** млн. грн

розглянуто **159** справ про порушення митних правил. Сума штрафів-**2,4** млн грн

до суду передано **606** справ про ПМП, вартість предметів правопорушень - **52,4** млн грн

Структура предметів провпорущення

промислові товари
59,1%

продовольчі товари
27,3%

тютюнові вироби
7%

транспортні засоби
2,2%

валюта
1%

Боротьба з митними правопорушеннями

Січень-вересень

застосовано
адміністративне стягнення
у вигляді штрафу

на суму понад
468 млн грн

зведено
більше

17 тисяч справ

на суму понад
1.6 млрд грн

розглянуто
понад

9 тисяч справ
про порушення
митних правил

на розгляд до суду
передано

6.4 тисяч справ
порушення
митних правил

на суму понад
1.5 млрд грн

накладено
штрафів

на суму понад
249 млн грн

вилучено предмети
правопорушень

на суму понад
432 млн грн

промислових
товарів

на суму понад
230 млн грн

продовольчих
товарів

на суму понад
47 млн грн

валюти

на суму понад
114 млн грн

транспортних
засобів

на суму понад
40 млн грн

АДМІНІСТРАТИВНІ СТЯГНЕННЯ

↓
ОСНОВНІ

↓
ДОДАТКОВІ

порушення
митних правил

→ тільки основне адміністративні стягнення

→ основне + додаткове адміністративні стягнення

 Якщо за порушення митних правил передбачається основне і додаткове адміністративні стягнення, застосування лише додаткового адміністративного стягнення без основного не допускається

(ст.462 МКУ)

**АДМІНІСТРАТИВНІ СТЯГНЕННЯ
ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ (ст.461)**

ПОПЕРЕДЖЕННЯ

офіційне попередження
правопорушника
стосовно недопустимості
таких діянь у
майбутньому

ШТРАФ

сплата до державного
бюджету коштів у сумі,
яка визначається
Митним кодексом

КОНФІСКАЦІЯ

примусове вилучення
товарів, транспортних
засобів і безоплатній
передачі їх у власність
держави

основне адміністративні стягнення

**основне і додаткове
адміністративні стягнення**

Переважає більшість санкцій статей Кодексу передбачає накладення тільки основних стягнень

Основним заходом конфіскація застосовується якщо в санкції статті немає альтернативи (наприклад, у ст. 473 “Пересилання через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях товарів, заборонених до такого пересилання”) або така альтернатива є (наприклад, ст. 484 “Зберігання, перевезення чи придбання товарів, транспортних засобів комерційного призначення, ввезених на митну територію України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю”), тобто законодавець передбачає застосування або штрафу, або конфіскації.

Решта санкцій статей, які передбачають конфіскацію, визначають її як додатковий вид стягнення. При цьому можливі два варіанти формулювання таких санкцій залежно від сполучників, із якими поєднується основне стягнення:

- 1) наприклад, ст. 476 (штраф із конфіскацією...);*
- 2) наприклад, ст. 471 (штраф, а також конфіскацію...)*

Попередження як адміністративне стягнення за порушення митних правил є офіційним попередженням правопорушника стосовно недопустимості таких діянь у майбутньому. Попередження виноситься у формі постанови про накладення адміністративного стягнення

ст.463 МКУ

Порівняно з іншими стягненнями попередження — найм'якший захід адміністративної відповідальності. Воно має передусім морально-виховний характер і не стосується майнових та інших прав порушника, однак тягне за собою елемент кари

 Попередження лише тоді вважається адміністративним стягненням, якщо оформлене у відповідному порядку письмовою постановою, яка повинна бути оголошена правопорушнику

Попередження як адміністративне стягнення відрізняється від усного зауваження низкою специфічних ознак:

- вважається заходом адміністративного стягнення, а усне зауваження – заходом державного й громадського осудження;
- як захід адміністративного стягнення вноситься у письмовій формі, а зауваження – в усній;
- виконується компетентним органом, а усне зауваження застосовується органом (посадовою особою), уповноваженим вирішувати справу;
- як захід стягнення призначається за проступок, який має більшу суспільну шкідливість, ніж той, за який можна обмежитися усним зауваженням;
- є заходом адміністративної відповідальності, а усне зауваження застосовується як захід громадського впливу, який звільняє особу від адміністративної відповідальності (ст. 21 КУпАП)

 Попередження вноситься щодо осіб, дії або бездіяльність яких не становлять підвищеної суспільної шкідливості

**У чинному Кодексі є лише три статті, санкції яких містять попередження
ст. 468, ч. 1 ст. 469, ч. 1 ст. 470**

Штраф як адміністративне стягнення за порушення митних правил полягає у покладенні на особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за таке правопорушення, обов'язку сплатити до державного бюджету грошові кошти у сумі, яка визначається МКУ залежно від виду та характеру вчиненого правопорушення ст. 464 МКУ

Сплата штрафу, якщо при цьому не застосовується адміністративне стягнення у вигляді конфіскації товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 МКУ, не звільняє особу, яка вчинила порушення митних правил, від сплати митних платежів, крім випадків, передбачених МКУ

РОЗМІР ШТРАФУ ЧІТКО ВИЗНАЧАЄТЬСЯ ЗАКОНОДАВСТВОМ

у кратному відношенні до офіційно встановленого розміру неоподаткованого мінімуму доходів громадян

у відсотковому відношенні до вартості товарів, транспортних засобів комерційного призначення

Є три варіанти формулювання санкцій статей, що передбачають накладення штрафу:

- адміністративні штрафи можуть встановлюватися в чітко фіксованому розмірі, що дорівнює еквіваленту кількості неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ст. 468, 480 та ін.), при цьому мінімальна сума штрафу становить 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ст. 468, ч. 1 ст. 469 та ін.), а максимальна сума за деякими статтями – 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- у відсотках від вартості товарів – безпосередніх предметів порушення митних правил із конфіскацією цих товарів, а також товарів, транспортних засобів зі спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для переміщення товарів – безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України (ст. 482, 483, 484), при цьому максимальна сума штрафу становить 200 %;
- у відсотках від несплаченої суми митних платежів (ст. 485), при цьому максимальна сума штрафу дорівнює 300 %.

*Штраф – найпоширеніший вид адміністративного стягнення майнового характеру
Він накладається на правопорушників в адміністративному або судовому порядку*

Конфіскація як адміністративне стягнення за порушення митних правил полягає у примусовому вилученні товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 МКУ, і безоплатній передачі їх у власність держави. При цьому моторні транспортні засоби та несамохідні транспортні засоби, що буксируються ними, розглядаються як самостійні об'єкти конфіскації

ст.465 МКУ

Не підлягають конфіскації транспортні засоби комерційного призначення, які використовуються тільки для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України за визначеними маршрутами та рейсами, що здійснюються згідно з розкладом руху на підставі міжнародних договорів, укладених відповідно до закону, оскільки в цьому випадку мається на увазі, що транспортні засоби використовуються як знаряддя для переміщення товарів, тому в переважній більшості до вчинення правопорушення мають опосередкований стосунок.

У цих випадках конфіскації підлягають лише безпосередні предмети порушення митних правил.

Конфіскація може бути як основним, так і додатковим видом стягнення.
ст. 472 Кодексу визначає конфіскацію як додатковий вид стягнення,
ст. 484 передбачає її застосування як основний вид стягнення.

Конфіскація може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, що визначаються МКУ та іншими законами України

Конфіскацію як адміністративне стягнення необхідно **відрізнити** від вилучення як заходу адміністративного припинення, що полягає в тимчасовому вилученні товарів, транспортних засобів та документів під час провадження у справах про порушення митних правил

Конфіскація застосовується незалежно від того, чи є ці товари, транспортні засоби власністю особи, яка вчинила правопорушення

**СТРОКИ НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ
У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ**справи про порушення митних правил
розглядаються митними органамисправи про порушення митних правил
розглядаються судами (суддями)**не пізніше, ніж через шість місяців**

з дня вчинення правопорушення

по справам про триваючі порушення митних
правил – з дня виявлення цих правопорушеньУ разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях
правопорушника ознак порушення митних правилне пізніше ніж через три місяці з дня прийняття рішення про закриття кримінального
провадження, але не пізніше ніж через два роки з дня вчинення правопорушення

Тема 5. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

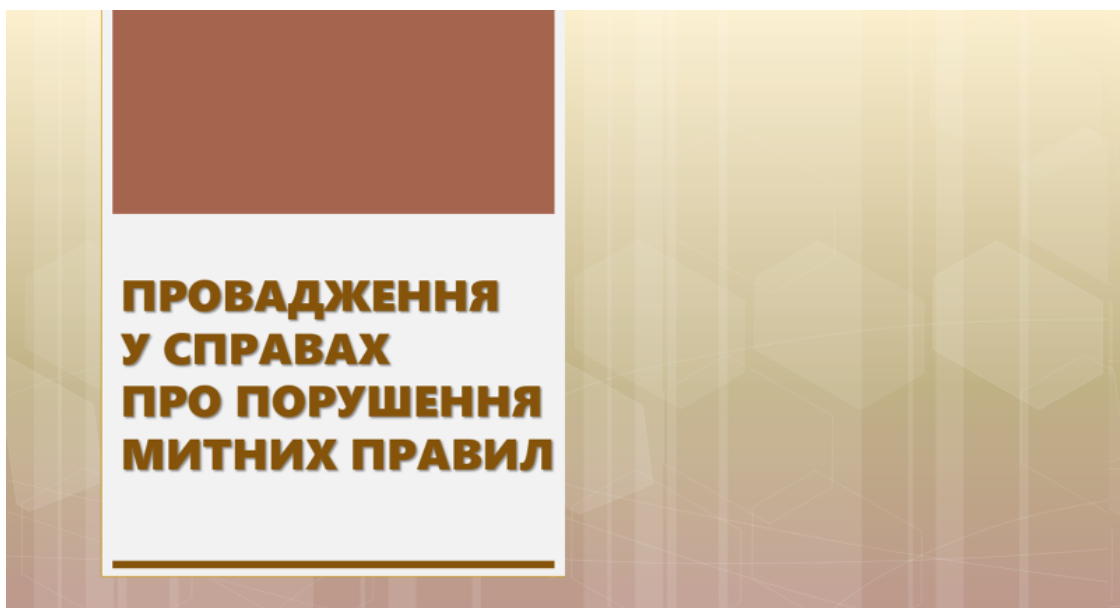
Основні терміни та поняття: підстави для порушення справи, притягнення до адміністративної відповідальності, протоколи, стадії провадження, адміністративне затримання, компроміс

Питання для опрацювання:

1. Загальні положення провадження та підстави для порушення справи про порушення митних правил
2. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності
3. Стадії провадження у справах про порушення митних правил
4. Протоколи у справах про порушення митних правил
5. Докази у справі про порушення митних правил
6. Особи, які беруть участь у провадженні у справах про порушення митних правил
7. Адміністративне затримання у справах про порушення митних правил
8. Процесуальні дії у справах про порушення митних правил
9. Компроміс у справах про порушення митних правил
10. Виконання постанов митних органів про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил

Контрольні питання:

1. Які вимоги до протоколу про порушення митних правил?
2. Назвати стадії провадження у справах про порушення митних правил.
3. Що є доказами у справі про порушення митних правил?
4. Охарактеризувати особливості постанов у справах про порушення митних правил.
5. У чому полягає компроміс у справі про порушення митних правил?

ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

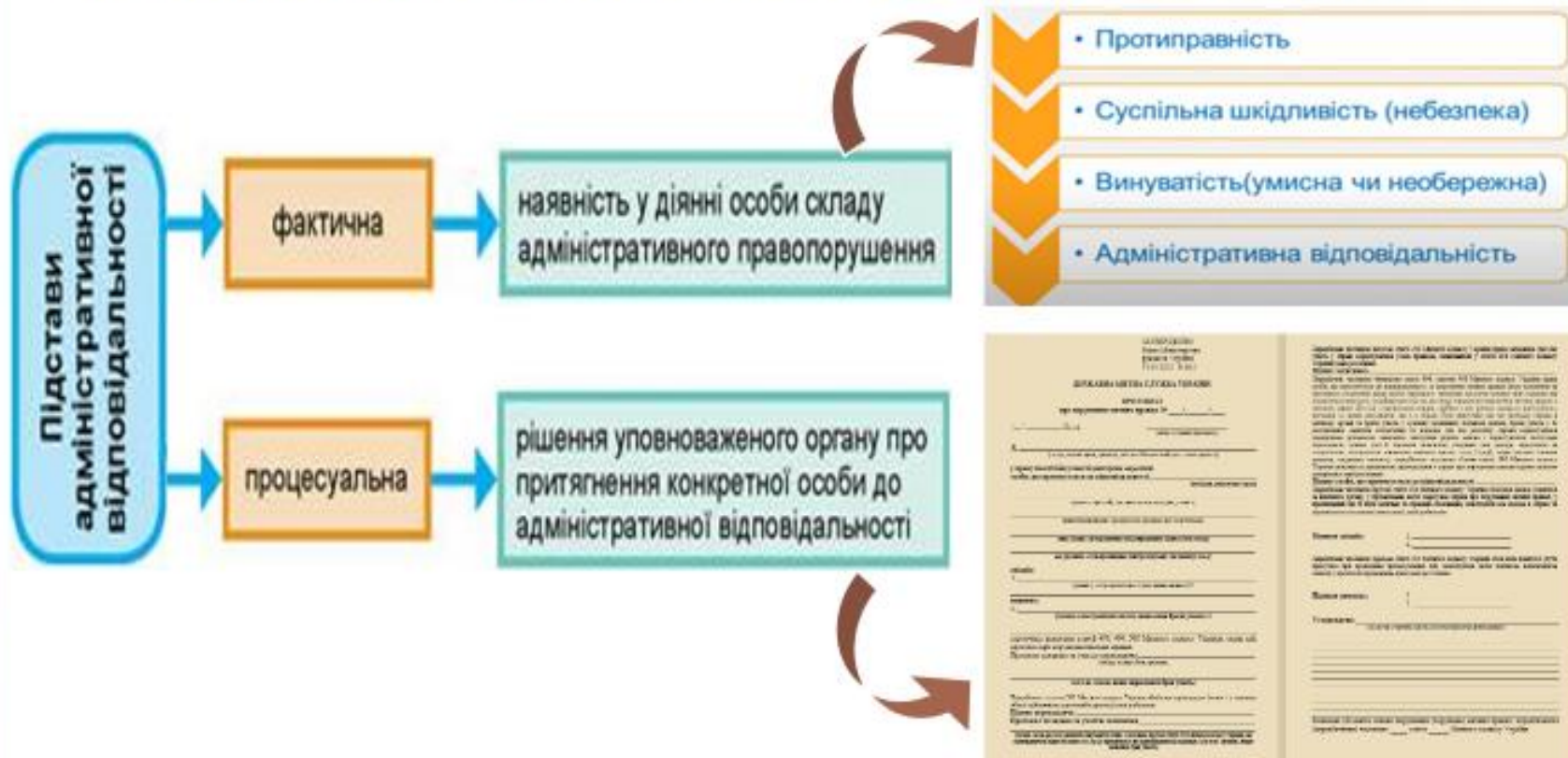
Провадження в справах про порушення митних правил є **самостійним різновидом** провадження **в справах про адміністративні правопорушення** і являє собою систему **процесуальних норм**, що визначають порядок, форми та методи діяльності митних органів та їх посадових осіб, пов'язану з притягненням до адміністративної відповідальності осіб, винних у вчиненні митних правопорушень

Провадження у справах про порушення митних правил –
низка послідовно пов'язаних між собою
процесуальних дій посадових осіб митних органів України

Порядок провадження у справах про порушення митних правил визначається МК України, а також законодавством України про адміністративні правопорушення – у частині, не врегульованій МК України (ст.487 МКУ)

Провадження у справі про порушення митних правил включає в себе виконання процесуальних дій, передбачених статтею 508 МК України

ПІДСТАВИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРИ ВПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

ПІДСТАВИ ДЛЯ ПОРУШЕННЯ СПРАВИ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

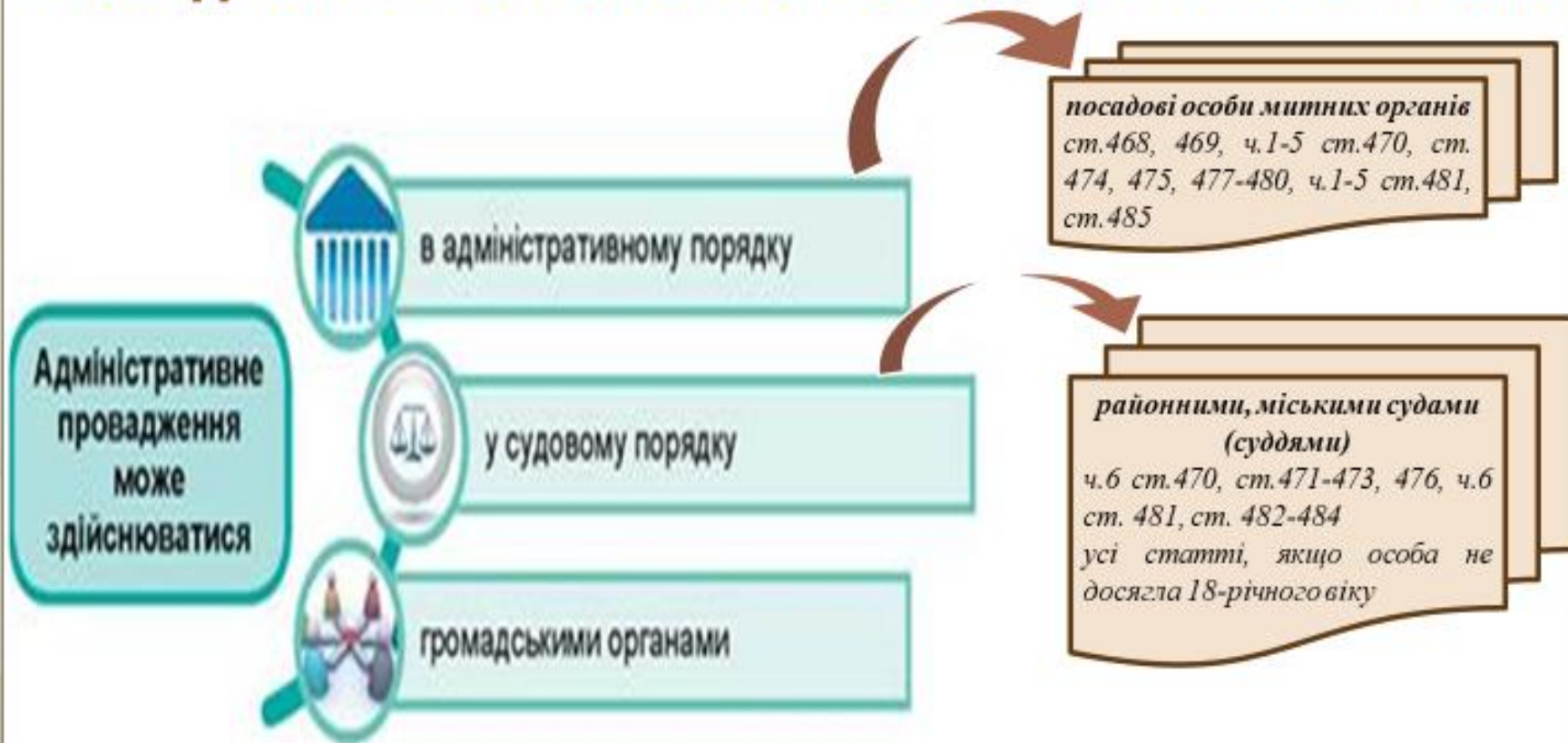
безпосереднє виявлення посадовими особами митних органів порушення митних правил

офіційні письмові повідомлення про вчинення особою порушення митних правил, отримані від правоохоронних органів, а також органів, що здійснюють види контролю, зазначені у частині першій статті 319 МКУ

офіційні письмові повідомлення про вчинення порушення митних правил, отримані від митних та правоохоронних органів іноземних держав, а також від міжнародних організацій

Перелік обставин, за наявності яких провадження не може бути порушене, а порушене підлягає припиненню визначений ст. 247 КпАП України

ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

Порядок притягнення до адміністративної відповідальності за порушення митних правил передбачає наступні стадії

Кожна із цих стадій, у свою чергу, складається з конкретних етапів, які являють собою окремі процесуальні дії

ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

ПЕРША СТАДІЯ (початкова, підготовча)

ПРОТОКОЛ ПРО ТИМЧАСОВЕ ВИЛУЧЕННЯ ТОВАРІВ, ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ І ДОКУМЕНТІВ У СПРАВІ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ПРОТОКОЛ
про тимчасове вилучення товарів,
транспортних засобів і документів
у справі про порушення митних правил № _____ / _____ / _____

«_____» _____ 20__ р. _____
(місце складання протоколу)

Я, _____
(посада, митний орган, прізвище, ім'я та по батькові особи, що склав протокол)

у присутності повісти:

1. _____
(прізвище, посада та по батькові, місце проживання повісти)

2. _____

каруючи вилучення статей 508, 511 Митного кодексу України, склав цей протокол про вилучення товарів, транспортних засобів, документів, носіїв електронних документів (включення закріплено).

Передбачив частково третью статті 508 Митного кодексу України обов'язки повістого (бути присутнім під час проведення процесуальних дій і засвідчити своїм підписом відповідність записів у протоколі вилучення даних) імені роз'яснено.

Підпис повісти: 1. _____
2. _____

На підставі статей 608, 511 Митного кодексу України за цим протоколом у

_____ (вказати у якому, де вилучено товари, транспортні засоби,

_____ документи, носіїв електронних документів)

включено:

а) товари - безпосередні предмети порушення митних правил, товари, транспортні засоби зі спеціально виготовленими ґрунцями (таблицями), що використовувалися для приховування товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, транспортні засоби, що використовувалися для переміщення товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил через зовнішній кордон України поза місцями розташування митного органу

№ з/п	Назва вилученого товару, транспортного засобу, ці особливі ознаки	Кількість (вага)	Вартість, грн
1	2	3	4

б) документи, потрібні для розгляду справи про порушення митних правил, у тому числі документи, які перебувають в електронному вигляді на носії інформації

№ з/п	Назва вилученого документа, носія електронного документа, його особливі ознаки
1	2

в) в особи, що не має в Україні постійного місця проживання або адреси, - товари, транспортні засоби у кількості, необхідній для забезпечення стягнення штрафу або вартості товарів, транспортні засоби, що є безпосередніми предметами порушення митних правил, транспортні засоби зі спеціально виготовленими ґрунцями (таблицями), що використовувалися для приховування товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, транспортні засоби, що використовувалися для переміщення товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил через зовнішній кордон України поза місцями розташування митного органу

№ з/п	Назва вилученого товару, транспортного засобу, ці особливі ознаки	Кількість (вага)	Вартість, грн
1	2	3	4

Якщо є додаток, то зазначити: «Додаток _____ на _____ аркушах».

Записано правильно.

Підпис особи, у якій вилучено товари, транспортні засоби, документи, носії електронних документів, _____

Підпис повісти: 1. _____
2. _____

Підпис посадової особи митного органу, що склав протокол, _____

Копію протоколу отримав «_____» _____ 20__ р. _____

Скано при оформленні (вказуючи назву об'єкту/посади, установи, організації), у якого вилучено товари, транспортні засоби, документи, носії електронних документів, громадянство, прізвище, ім'я, по батькові, дата народження (прізвище, прізвище, ім'я та по батькові, посада посадової особи)

ПРОТОКОЛ ОПИТУВАННЯ В СПРАВІ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ПРОТОКОЛ
опитування в справі про порушення митних правил

№ _____/_____/____

«___» _____ 20__ р. _____
(місце складання протоколу)

Опитування розпочато _____ 20__ р. о _____ год _____ хв.
в _____
(адреса, місцеві органи, підприємство, на якому здійснюється опитування, або місце проведення)

за участю:
засвідчена _____
(підпис, місце роботи, посада особи, яка здійснювала опитування згідно з частинною другою статті 509 Митного кодексу України разом із митною особою, що підлягає опитуванню до встановлення відповідності, повноважень, осіб та їх функцій, якщо зазначено брала участь)

Передбаченою частинною другою статті 509 Митного кодексу України права засвідчена (якщо час участі у справі користувалася усіма правами, зазначеними у статті 498 Митного кодексу України) митної особі.
Підпис засвідчена _____
перекладача _____
(підпис, місце роботи, посада особи та її функцій, якщо перекладач брала участь)

Передбаченою статтею 503 Митного кодексу України обоє/обидві перекладачі (точно і у повній обсязі здійснювати доручений переклад) митної особі.
Підпис перекладача _____

згідно зі статтею 509 Митного кодексу України здійснює опитування по суті справи про порушення митних правил особи, що підлягає до відповідальності/слідка/звинувачення осіб (визначити закреслено).
Прийшло, ім'я, по батькові (за наявності) _____
Число, місце, рік народження _____
Місце народження _____
Громадянство _____
Відомості про інші мови, якими особа володіє крім, якою мовою буде давати свідчення _____
Освіта _____
Місце роботи, посада, телефон _____
Адреса місця реєстрації (проживання), телефон _____

Відомості про паспорт або інший документ, що посвідчує особу, _____
(серія та номер паспорта, іншого документа, коли і ким виданий)

Передбаченою частинною другою статті 509 Митного кодексу України обоє/обидві правили повідомити все, що відомо про обставини, які стосуються справи про порушення митних правил. _____ роі/асино _____
(підпис, місце роботи)

Передбаченою частинною четвертою та п'ятою статті 494, статтею 498 Митного кодексу України права особи, що підлягає до відповідальності, _____ роі/асино _____
(підпис, місце роботи)

Передбаченою статтею 504 Митного кодексу України права свідка _____ роі/асино _____
(підпис, місце роботи)

Передбаченою статтею _____ Митного кодексу України права _____ роі/асино _____
(підпис, місце роботи)

Українською мовою _____, послуги перекладача _____ і бажано двісті свідчення _____ мовою _____
(підпис, місце роботи)

Мова, якою проводилось опитування, _____

По суті справи повідомляю: _____

Протокол прочитано (перекладено) _____ мовою.

Зуваження та доповнення _____

Опитування закінчено _____ 20__ р. о _____ год _____ хв.

Підпис особи, яку опитує, _____
Підпис засвідчена _____
Підпис перекладача _____

Підпис посадової особи митного органу, що склав протокол, _____

ДОКАЗИ У СПРАВІ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

ДОКАЗИ

Протокол

Пояснення свідків

Пояснення правопорушника

Висновок експерта

Документи (у тому числі в електронному вигляді)

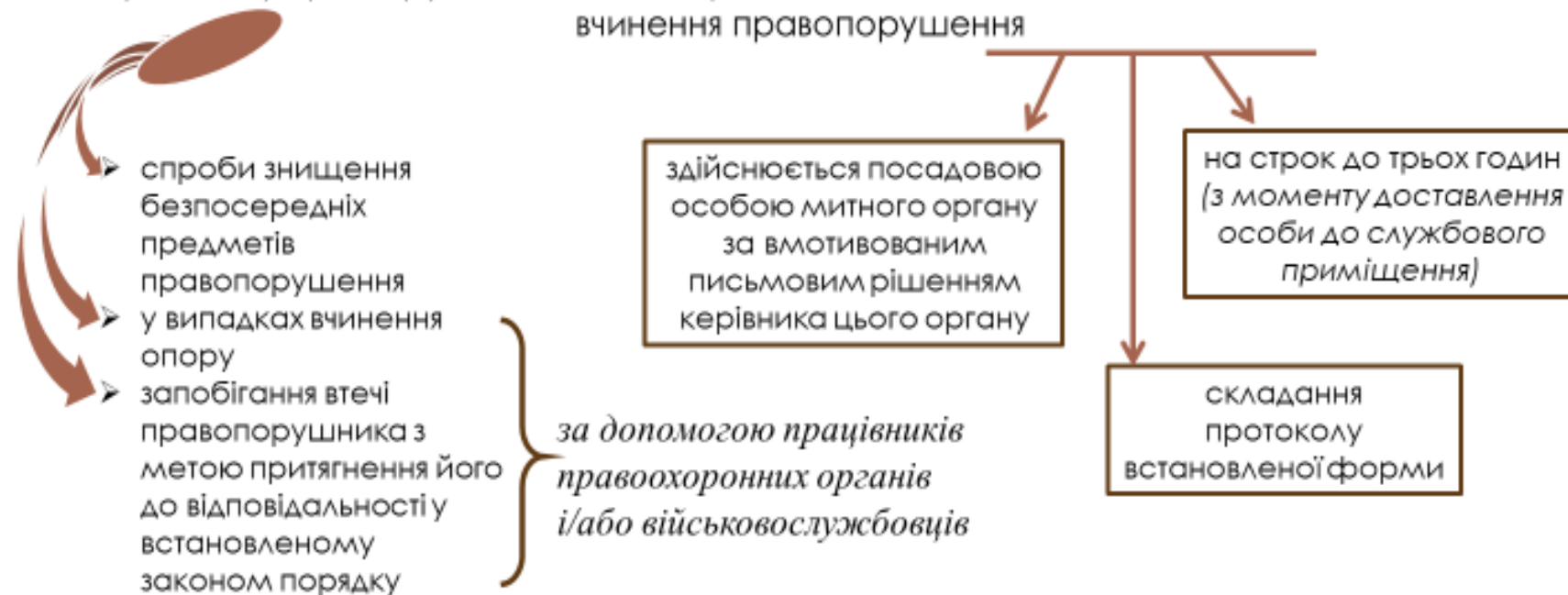
Безпосередні предмети правопорушення

ОСОБИ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОВАДЖЕННІ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

АДМІНІСТРАТИВНЕ ЗАТРИМАННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

короткочасний примусовий захід, що застосовується з метою припинення порушення митних правил, установа особи, яка вчинила порушення митних правил, складення протоколу про порушення митних правил, якщо його неможливо скласти на місці вчинення правопорушення

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

У справі про порушення митних правил процесуальні дії проводяться з метою отримання доказів, необхідних для правильного вирішення цієї справи

КОМПРОМІС У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

За відсутності в діях особи, яка вчинила порушення митних правил, ознак кримінального правопорушення провадження у справі про це правопорушення може бути припинено шляхом компромісу.

Компроміс полягає в укладенні мирової угоди між зазначеною особою та митним органом, посадова особа якого здійснює провадження у справі

ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

ДРУГА СТАДІЯ (центральна)

справа про порушення митних правил розглядається тільки за місцезнаходженням органу доходів і зборів, у зоні діяльності якого вчинено правопорушення

п'ятнадцятиденний термін

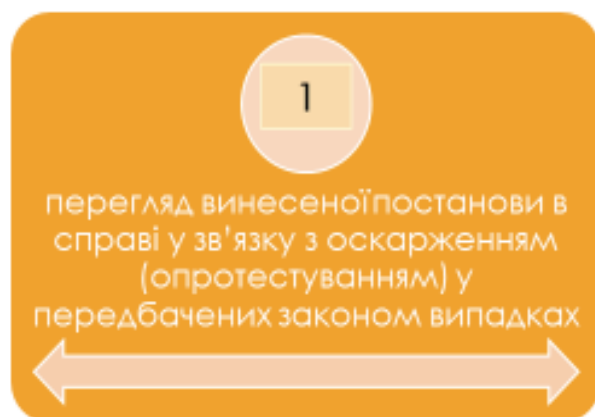

уповноважений орган здійснює остаточне розслідування по справі і дає правову оцінку діям особи, щодо якої складено протокол про порушення митних правил

- про проведення додаткової перевірки
- про накладення адміністративного стягнення
- про закриття провадження у справі

ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

ТРЕТЯ СТАДІЯ (факультативна)

гарантія законності й обгрунтованості застосування адміністративного стягнення

ЧЕТВЕРТА СТАДІЯ (кінцева)

практична реалізація адміністративного стягнення, призначеного порушнику

Закінчення виконання означає і закінчення провадження по справі

ВИКОНАННЯ ПОСТАНОВ МИТНИХ ОРГАНІВ ПРО НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

Найрезонансніші випадки:

За 2020 рік
працівники Держмитслужби виявили порушень митних правил на **2,6 млрд грн**

На розгляд суду передано **11 тис.** справ на суму майже **2,4 млрд грн**

За результатами розгляду справ накладено стягнень майже на **1,21 млрд грн**

- Ввезення 750 кг каптагону (пожостимулятора) на 840 млн грн**
- Ввезення 112 кг кокаїну, вартістю 500 млн грн (на чорному ринку)**
- Ввезення мобільних телефонів і планшетів на суму понад 93 млн грн**
- Ввезення 16 т цигарок на 20 млн грн**

2020-2023рр.

За 2022 рік
працівники Держмитслужби виявили **11 098** порушень митних правил на **2,9 млрд грн**

Митницями розглянуто **9 825** справ та накладено штрафів на суму майже **770 млн грн**

На розгляд до суду передано **5 721** справу про порушення митних правил на суму **3 млрд грн**

За результатами розгляду справ судами накладено стягнень на суму понад **1,8 млрд грн**

Вилучено предметів порушення митних правил на суму понад **697,5 млн грн**, а саме:

- промислових товарів на суму **457,5 млн грн**
- продовольчих товарів на суму **49 млн грн**
- валюти на суму **147,3 млн грн**
- транспортних засобів на суму майже **43 млн грн**

5 найрезонансніших випадків:

За 2021 рік
працівники Держмитслужби виявили порушень митних правил майже на **2,8 млрд грн**

Митницями розглянуто **12 582** справи та накладено штрафів на суму майже **490 млн грн**

За результатами розгляду справ накладено стягнень майже на **1,7 млрд грн**

- вилучено **2 т** незадекларованого взуття, одягу та ін. переважно в популярних відомих брендах
- справа незаконного переправлення понад **1 т героїну**
- факт перетину строку тимчасового ввезення LAMBORGHINI AVENTADOR за **6400 тис.**
- вилучено незадекларовану техніку Apple на **5650 тис.**
- вилучено **42** квадроцикли чеської марки без документів

За три місяці 2023 року
працівники Держмитслужби виявили **2 776** порушень митних правил на **1,2 млрд грн**

Митницями розглянуто **728** справ та накладено штрафів на суму **19 млн грн**, з них стягнуто до держбюджету **14 млн грн**

На розгляд до суду передано **1 363** справу про порушення митних правил на суму **350 млн грн**

За результатами розгляду справ судами накладено стягнень (конфіскацій товарів та штрафів) на суму понад **362 млн грн**

Вилучено предметів порушення митних правил на суму понад **179 млн грн**, а саме:

- промислових товарів на суму **91 млн грн**
- продовольчих товарів на суму **16 млн грн**
- валюти майже на **41 млн грн**
- транспортних засобів на суму майже **10 млн грн**

Тема 6. ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ В КРАЇНАХ ЄС

Основні терміни та поняття: законодавство ЄС щодо митних правопорушень, Директива ЄС щодо боротьби з шахрайством, митні правопорушення у країнах ЄС, санкції за порушення митних правил в країнах ЄС

Питання для опрацювання:

1. Митний союз Європейського Союзу
2. Закони країн ЄС які нормують відповідальність за митні правопорушення
3. Директива (ЄС) 2017/1371 від 5 липня 2017 року щодо боротьби з шахрайством
4. Загальноєвропейські критерії, що відмежовують кримінально каране діяння від адміністративного правопорушення
5. Основні види санкцій, які накладаються за ПМП в країнах ЄС
6. Підходи до встановлення відповідальності за ПМП у країнах ЄС
7. Порогові значення для визначення виду відповідальності у країнах ЄС
8. Обтяжуючі та пом'якшуючі обставини, які враховуються при призначенні покарання за вчинені правопорушення у країнах ЄС
9. Митні правопорушення у країнах ЄС які пов'язані зі сплатою податків
10. Митні правопорушення у країнах ЄС які не пов'язані зі сплатою податків

Контрольні питання:

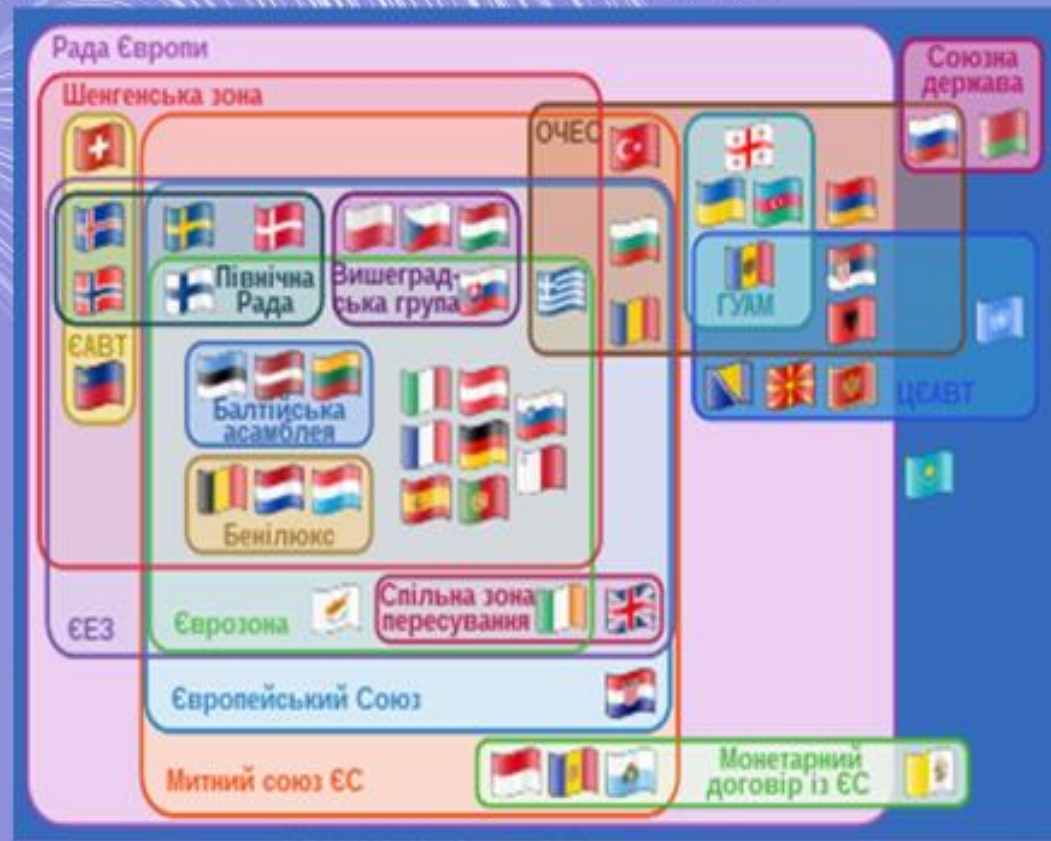
1. Назвати нормативні документи за якими нормують відповідальність в ЄС.
2. Які загальноєвропейські критерії відмежовують кримінальне порушення від адміністративного?
3. Назвати критерії розмежування правопорушень в країнах ЄС.
4. Охарактеризувати санкції які діють в країнах ЄС за митні правопорушення
5. На які групи поділяються митні правопорушення в країнах ЄС?

Митний союз Європейського Союзу (European Union Customs Union) — митний союз країн Європейського Союзу (Австрія, Бельгія, Болгарія, Хорватія, Кіпр, Чехія, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Греція, Іспанія, Нідерланди, Ірландія, Литва, Люксембург, Латвія, Мальта, Німеччина, Польща, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, Швеція, Угорщина, Італія) та кандидата в члени ЄС Туреччина і мікродержав, що межують з ЄС - Андорра, Монако і Сан-Марино

Головна мета EUCU:

- ✓ скасування всіх митних зборів та обмежень між країнами-членами;
- ✓ запровадження єдиного зовнішнього тарифу щодо товарів третіх країн, однакового для всієї Європейської Спільноти (прибуток від його стягнення став одним із джерел формування власних ресурсів Спільноти);
- ✓ спільна торговельна політика як зовнішній аспект митного союзу (на міжнародному рівні Спільнота виражає спільну позицію всіх держав-членів).

порушення митних правил

Незаконне переміщення товарів через митний кордон шкодить інтересам

суспільства

держави

добросовісного бізнесу

ухилення від оподаткування

потрапляння на ринок небезпечної продукції

спотворення конкуренції

Порушення митних правил призводять до

Відповідальність за порушення митного законодавства має забезпечити

ефективність

пропорційність

справедливість системи санкцій за такі порушення

Відповідальність за порушення митного законодавства регулюється на рівні національного законодавства відповідної країни-члена ЄС

Викладення законодавчих норм щодо відповідальності за митні правопорушення в кожній країні ЄС нормуються різними законами

Митні кодекси та закони	
Митний кодекс	Болгарія, Греція, Кіпр, Латвія, Угорщина, Румунія, Словаччина, Франція
Закон про митницю	Данія, Ірландія, Фінляндія, Чехія, Швеція
Закон про митне законодавство	Італія, Нідерланди, Хорватія
Загальний закон про митні збори та акциз	Бельгія, Естонія, Люксембург, Мальта
Закон про імплементацію митного законодавства	Австрія
Закон про декларування готівки на державному кордоні	Латвія
Закон про митне управління	Німеччина
Кримінальні кодекси та закони	
Кримінальний кодекс	Естонія, Литва, Нідерланди, Німеччина, Фінляндія
Кримінальний податковий кодекс	Польща
Кримінальний закон про фінанси	Австрія
Податкові кодекси та закони	
Податковий кодекс	Німеччина
Закон про загальнодержавні податки, Королівський указ про встановлення положення про режим податкових санкцій	Іспанія
Закон про податкову адміністрацію	Литва
Загальний закон про національні податки	Нідерланди
Загальний режим податкових порушень	Португалія
Закон про фінансове управління	Словаччина
Кодекси та закони про правопорушення	
Кодекс про адміністративні правопорушення	Литва
Закон про адміністративні правопорушення	Німеччина
Закон про правопорушення, розслідування правопорушень та систему їх реєстрації	Угорщина
Інші закони	
Закон про зовнішню торгівлю	Австрія, Німеччина, Польща
Закон про ветеринарну медицину (розділ 64)	Латвія

кожна країна ЄС

- ✓ визначає свій власний перелік порушень митних правил
- ✓ розмежування адміністративних та кримінальних правопорушень
- ✓ характер та тяжкість санкцій, що застосовуються за такі порушення

Директива (ЄС) 2017/1371 від 5 липня 2017 року щодо боротьби з шахрайством у сфері фінансових інтересів Союзу за допомогою кримінального законодавства

загальноєвропейські критерії, що відмежують кримінально каране діяння від адміністративного правопорушення

Умисна форма вини

Сума заподіяної шкоди перевищує 10 тис. євро.

У країнах ЄС застосовуються два підходу до встановлення відповідальності за порушення митного законодавства

Порогові значення для визначення виду відповідальності у деяких країнах ЄС (кримінальна чи адміністративна)

Країна	Вартість товарів	Сума несплачених податків	Форма вини
Данія		1500 датських крон	
Естонія		40 000 євро	
Фінляндія			умисел або груба недбалість
Нідерланди			умисел
Німеччина			умисел або груба недбалість
Угорщина		1 450 євро	умисел
Латвія		10 000 євро (для мита), 20 000 євро для ПДВ і акцизного податку	
Литва	7 500 євро		
Іспанія	50 000 євро		

В ЄС немає жодної країни, де б до митних правопорушень застосовувалися би виключно адміністративні санкції

В законодавстві більшості країн ЄС передбачені як обтяжуючі, так і пом'якшуючі обставини, які враховуються при призначенні покарання за вчинені правопорушення

Обтяжуючі обставини

- повторні правопорушення;
- порушення, вчинені організованою групою осіб;
- шахрайські наміри;
- розмір несплачених податків (*чим більше несплачено податків, тим більший розмір штрафів*).

Пом'якшувальні обставини

- співпраця з митними органами;
- відсутність умислу;
- сплата недоплачених платежів;
- сумлінність та хороша репутація порушника;
- серйозність правопорушення (*чим менша серйозність, тим легше покарання*).

У більшості європейських країн до адміністративної відповідальності можуть бути притягнені як фізичні особи, так і юридичні особи

В усіх країнах ЄС митні правопорушення поділяються на дві групи

**Митні правопорушення,
пов'язані зі сплатою податків**

**розглядаються як кримінально
каране ухилення від сплати податків**

*сума несплачених податків є незначною
та/або
недоплата відбулася не з умислу,
в окремих країнах - адміністративні стягнення*

**Митні правопорушення,
не пов'язані зі сплатою податків**

**різноманітні ситуації, коли порушується митне
законодавство**

*об'єктивна сторона правопорушення -
обов'язок, покладений на особу відповідною
статтею Митного кодексу Союзу*

Митні правопорушення, пов'язані зі сплатою податків

Болгарія (ст. 234 МК) штраф з фізичної або юридичної особи у розмірі від 100 до 200 відсотків несплаченої суми податків; конфіскація незаконно переміщуємих товарів, що є предметом правопорушення.

Німеччина (ст. 378 Податкового кодексу) штраф до 50 тис. євро.

Угорщина (ст. 209 Закону...) штраф у розмірі 5 000-150 000 форинтів.

Франція (ст. 411 МК) штраф у розмірі одно- чи двократної суми несплачених мит та податків.

Литовська Республіка (ст. 139 Закону...) сума відсутнього податку та штраф у розмірі від 10 до 50 відсотків суми відсутнього податку.

Румунія (ст. 653 МК) штраф у розмірі від 3000 до 8000 леїв (наближено еквівалентно від 606,20 до 1616,53 євро).

Словаччина (ст. 72 МК) штраф залежно від серйозності порушення: у розмірі до 99581,75 євро з юридичної особи/індивідуального підприємця; штраф у розмірі до 3319,39 євро з громадянина. Конфіскація товарів може бути накладена, якщо товари були незаконно імпортовані або експортовані

У багатьох державах ЄС самостійне визначення помилки і доплата платежів або звільняють особу, що припустилася такої помилки від відповідальності (Німеччина, Словаччина, Литва), або ж є пом'якшувальною обставиною (Болгарія, Угорщина)

У деяких країнах (Болгарія, Румунія, Словаччина) за правопорушення, пов'язані зі сплатою податків, застосовується конфіскація товарів. У Німеччині конфіскація не застосовується.

Митні правопорушення, не пов'язані зі сплатою податків

порушення транзитної процедури

Латвія (ст. 29 (2) Митного кодексу) штраф у розмірі до 50 штрафних одиниць (штрафні одиниці в Латвії станом на 2021 рік дорівнюють 5 євро).

Польща (ст. 90 Кримінального податкового кодексу) штраф у розмірі 720 добових одиниць або позбавлення волі до 3-х років (станом на 2021 рік добова одиниця становить від 93,33 до 37 333,33 злотих).

Ірландія (ст. 233 Митного Кодексу Союзу) штраф у розмірі 500 євро.

незаконне переміщення готівки

(сума понад 10 000 євро, що переміщується через кордон ЄС, має бути задекларована)

Нідерланди - штраф третьої категорії (у сумі 8 700 євро).

Литва - штраф від двохсот до тисячі двохсот євро.

порушення при експорті товарів

тощо

Правопорушення	Санкція						
	Німеччина	Латвія	Литва	Румунія	Хорватія	Ірландія	Словенія
Непредставлення товару	штраф до 5000євро	для фізичних осіб - до 400 штрафних одиниць*, для юридичних осіб - до 800 штрафних одиниць	від 900 до 1500 євро		на юридичну особу - від 3 000 до 1000 000 кун, на відповідальну особу в юридичній особі, на фізичну особу - від 2 000 до 50 000 кун.	2 000 євро	від 2 000 до 125 000 євро для юридичної особи, від 1000 до 75 000 євро для фізичних осіб чиФОП
Розвантаження або перевантаження товарів без дозволу митних органів	штраф до 5 000 євро	до 150 штрафних одиниць	від 1000 до 2 000 євро		на юридичну особу від 3 000 до 100 000 кун.		від 2 000 до 125 000 євро для юрособи
Зберігання товарів на тимчасовому зберіганні в інших місцях, крім визначених або схвалених митними органами	штраф до 5000євро	до 150 штрафних одиниць			на юридичну особу - від 3 000 до 1000 000 кун, на відповідальну особу в юридичній особі, на фізичну особу - від 2 000 до 50 000 кун.		від 2 000 до 125 000 євро для юридичної особи, від 1000 до 75 000 євро для фізичних осіб чиФОП
Неповідомлення відповідальною особою митних органів про будь-які фактори, що виникли після прийняття рішення щодо товарів, що може вплинути на його продовження або зміст	штраф до 5 000 євро			від 500 до 1500 лейв	на юридичну особу - від 3 000 до 1000 000 кун, на відповідальну особу в юридичній особі, на фізичну особу - від 2 000 до 50 000 кун.		від 2 000 до 125 000 євро для юридичної особи, від 1000 до 75 000 євро для фізичних осіб чиФОП
Неподання загальної декларації прибуття протягом визначеного строку		до 50 штрафних одиниць	від 30 до 60 євро			250 євро за місяць або до 2 000 євро	
Неповідомлення про прибуття морського або повітряного судна		до 50 штрафних одиниць		від 500 до 1500 лейв	на юридичну особу - від 3 000 до 1000 000 кун, на відповідальну особу в юридичній особі, на фізичну особу - від 2 000 до 50 000 кун.	250 євро за місяць або до 2 000 євро	
Незберігання документів, необхідних для митного контролю		до 150 штрафних одиниць			на юридичну особу - від 3 000 до 1000 000 кун, на відповідальну особу в юридичній особі, на фізичну особу - від 2 000 до 50 000 кун.	100 євро	від 2 000 до 125 000 євро для юридичної особи, від 1000 до 75 000 євро для фізичних осіб чиФОП

Тема 7. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО З ПИТАНЬ ПРОТИДІЇ ПОРУШЕННЯМ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Основні терміни та поняття: правопорушення, співробітництво з питань протидії порушенням митного законодавства, митна злочинність, міжнародні аспекти протидії контрабанді наркотичних речовин, взаємодія митних органів.

Питання для опрацювання:

1. Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства (ПМЗ)
2. Становлення міжнародного законодавства щодо співробітництва з питань протидії ПМЗ
3. Створення українського правового інституту протидії ПМЗ
4. Митна злочинність як це особливий вид злочинності
5. Форми взаємодії правоохоронних органів різних держав світу у сфері виявлення фактів митних злочинів
6. Мета протиправної діяльності шахраїв та наслідки даних діянь
7. МКУ щодо спільної дії митних органів України з митними органами суміжних держав
8. Міжнародні аспекти протидії контрабанді наркотичних речовин
9. Основні причини виникнення контрабанди в країні
10. Напрями взаємодії митних органів України у співробітництві з припинення ПМЗ

Контрольні питання:

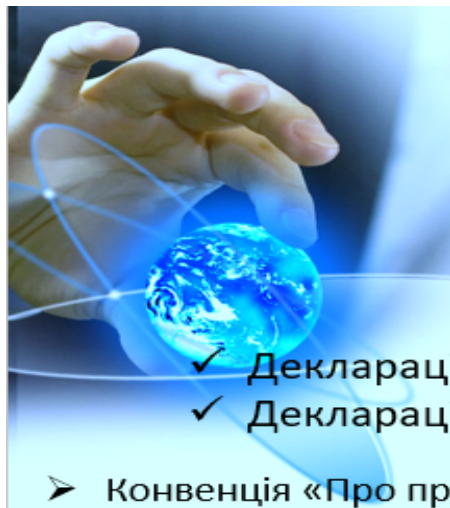
1. Назвати основні міжнародні конвенції щодо співробітництва у сфері ПМЗ.
2. Охарактеризувати українське законодавство з питань міжнародного співробітництва.
3. Яка мета та наслідки протиправної діяльності шахраїв?
4. На скільки груп поділяються закордонні країни у боротьбі з наркобізнесом?
5. Які існують форми взаємодії правоохоронних органів у сфері боротьби з ПМЗ?

Порушення митного законодавства становлять загрозу економічним, соціальним та фіскальним інтересам держав і законним інтересам торгівлі, протидія порушенням митного законодавства може бути ефективнішою за умови співробітництва між митними адміністраціями

Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства

Становлення міжнародного законодавства щодо співробітництва

- ✓ Декларації про морську війну від 4 (16) квітня 1856 р.
 - ✓ Декларації про право морської війни від 26 (13) лютого 1909 р.
- } суспільна протидія «військовій контрабанді»

- Конвенція «Про припинення контрабанди алкогольних товарів» 19 серпня 1925 р.
- Конвенція про створення Ради митного співробітництва від 15 грудня 1950 р.
- Договір про функціонування ЄС (Римський договір) 1957 р.
- Конвенція про заходи, спрямовані на заборону і запобігання незаконного ввозу, вивозу й передачі права власності на культурні цінності (Конвенція ЮНЕСКО) 1970 р.
- Конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур (Конвенція Кіото) 1973 р.
- Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства (Конвенція Найробі) 1977 р.
- Конвенції ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних і психотропних речовин від 19 грудня 1988 р.
- Договір про Європейський Союз (Маастриський договір) 1992 р.
- Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності (Палермська конвенція) 2000р.
- Міжнародна конвенція про адміністративну взаємодопомогу у сфері митних відносин (Йоганнесбурзька Конвенція) 2003 р.
- Регламент (ЄС) № 450/2008 Європейського Парламенту та Ради ЄС от 23 квітня 2008 р. про прийняття Митного Кодексу ЄС (Оновлений Митний Кодекс)

Створення українського правового інституту щодо співробітництва

- ЗУ «Про митну справу в Україні» 1991 р. - встановлення компетенцій митних органів України щодо співробітництва з митними та іншими органами зарубіжних країн, а також з міжнародними організаціями з питань митної справи
- Митний кодекс 1991 р. - підтверджене положення про застосування правил міжнародного договору (ст. 164)
- Указ Президента України 1996 р. - «Про заходи щодо вдосконалення координації діяльності органів виконавчої влади у сфері зовнішніх відносин»
- Митний кодекс 2002 р. - Гл. 5 «Міжнародне співробітництво з питань митної справи»
- Постанова КабМіну України 2003 р. - «Про затвердження Положення про порядок проведення робочих зустрічей керівника регіональної митниці, керівника митниці та їх заступників з представниками митного органу суміжної іноземної держави»
- Наказ ДМСУ 2005 р. - «Про затвердження Порядку направлення запитів митних органів України до митних служб іноземних держав або їх інформування»
- Митний кодекс 2012 р. - Гл. 78 «Міжнародне співробітництво з питань державної митної справи»

Митна злочинність – це особливий вид злочинності, що обумовлює й виникнення особливої системи заходів, засобів та методів боротьби з нею

**Фіскальні
та
правоохоронні
органи
мають право**

відповідно до міжнародного законодавства та в межах своїх повноважень й у встановленом у порядку

здійснювати співпрацю зі спеціальними службами і правоохоронними органами іноземних держав

обмінюватися з ними оперативною інформацією, спеціальними технічними й іншими засобами

Форми взаємодії правоохоронних органів різних держав світу у сфері слідчої діяльності та оперативно-розшукових заходів, у тому числі з метою виявлення фактів митних злочинів

**Мета
протиправної
діяльності
шахраїв**

- 1** ухилитися від сплати мита (податків) за переміщення товарів
- 2** обминути будь-які заборони або обмеження стосовно товарів, які переміщуються
- 3** одержати або спробувати одержати будь-які форми оплати, субсидії або інші виплати, у яких немає легального підтвердження
- 4** одержати або спробувати одержати незаконну перевагу, що шкодить принципам і практиці законної ділової конкуренції

**Наслідки
даних
діянь**

- 1** держава втрачає прибутки
- 2** нечесна конкуренція
- 3** промисловість зазнає збитків
- 4** нанесення шкоди економічній безпеці
- 5** поширення корупції

Митними органами України спільно з митними органами суміжних держав може здійснюватися

ст. 565 МКУ

1

— проведення спільного митного контролю у пунктах пропуску через державний кордон України

2

• узгодження в установленому законом порядку часу здійснення митного контролю у пунктах пропуску через державний кордон України, процедур митного контролю, митного оформлення та взаємне визнання документів, що використовуються митними органами для виконання митних формальностей

3

— проведення спільних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення і припинення контрабанди та порушень митних правил

4

• проведення в установленому законом порядку спільних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення і припинення правопорушень у сфері службової діяльності працівників митних органів

5

— проведення інших спільних одноразових чи постійних заходів з питань, що відповідно до кодексу та інших актів законодавства України належать до повноважень митних органів

6

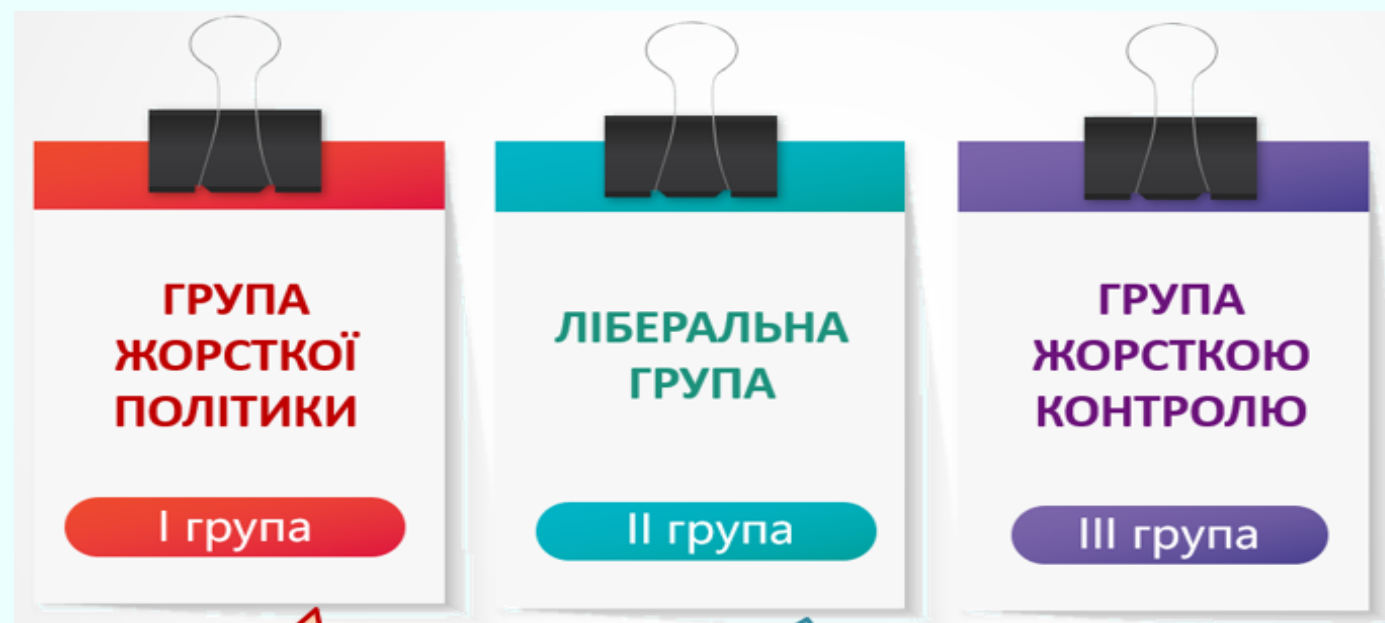
• обмін інформацією, у тому числі з використанням інформаційних технологій та систем

МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КОНТРАБАНДИ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН

Незаконний обіг наркотичних засобів і його організований сегмент - наркобізнес - у світі мають тенденцію до зростання та є одними з найнебезпечніших видів організованої злочинності, що загрожує безпеці окремої країни й планети загалом

-
- Єдина конвенція про наркотичні засоби 1961р. з поправками, внесеними Протоколом 1972 р.;
 - Конвенція про психотропні речовини 1971 р.;
 - Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів та психотропних речовин 1988 р.

Досвід зарубіжних держав протидії наркобізнесу

Малайзія,
Іран,
Пакистан,
Китай

Австралія, Аргентина,
Бельгія, Голландія,
Іспанія, Канада,
Люксембург, Мексика,
Нідерланди, Португалія,
Чехія, Швейцарія,
Ямайка

США,
Великобританія,
Франція

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КОНТРАБАНДИ В КРАЇНІ

митні органи на основі
чинного законодавства,
нормативних актів та
інструкцій
взаємодіють

1

Органи міністерства
внутрішніх справ України та
його підрозділи на місцях

2

Органи Служби безпеки
України

3

Державна прикордонна
служба України

4

Державна податкова
адміністрація

Головні напрями взаємодії

- ✓ Видання спільних відомчих нормативних актів щодо порядку взаємодії у процесі здійснення заходів по боротьбі з контрабандою
- ✓ Здійснення обміну інформацією про наміри та спроби порушення Державного кордону, переміщення через Державний кордон зброї, боєприпасів, вибухових, отруйних речовин і наркотиків, а також, про джерела придбання і канали незаконного переміщення через кордон валюти, сировинних ресурсів, великих партій промислових виробів, товарів народного споживання, культурних цінностей і крадених автомобілів
- ✓ Виявлення осіб, які займаються переміщенням через кордон предметів контрабанди, та порушують порядок проведення зовнішньоекономічних операцій, здійснення спільних заходів щодо документування їх злочинної діяльності.
- ✓ Створення спільних банків даних осіб, причетних до контрабанди, незаконного обігу зброї та наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, а також до злочинів у кредитно-фінансовій та зовнішньоекономічній сферах
- ✓ Здійснення спільних заходів із локалізації надзвичайних подій та ситуацій в пунктах пропуску через Державний кордон України та на підступах до них
- ✓ Внесення у відповідні інстанції, міністерства і відомства пропозицій для усунення причин і умов, які сприяють здійсненню контрабанди
- ✓ Проведення спільних оперативних заходів та спеціальних операцій, з метою виявлення і розкриття злочинів у сфері зовнішньоекономічної діяльності
- ✓ Узагальнення підсумків, розробка нових напрямів взаємодії

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Порухення митних правил є:

- а) протиправне умисне або з необережності діяння, за яке Митним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення накладається стягнення;
- б) проступок, який є протиправним та характеризується посяганням на нормальні умови роботи митних органів і конкретні правила, встановлені законодавством, зокрема Митним кодексом України;
- в) протиправне умисне діяння, за яке Митним кодексом України накладається стягнення;
- г) адміністративне правопорушення, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений Митним кодексом України та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на митні органи Митним кодексом чи іншими законами України, і за які Митним кодексом України передбачена адміністративна відповідальність.

2. За вчинення порушення митних правил митним законодавством України встановлюються такі основні види стягнення:

- а) попередження, штраф, позбавлення права займатися певною діяльністю;
- б) штраф, конфіскація;
- в) попередження, штраф, конфіскація;
- г) конфіскація товарів, адміністративне затримання.

3. Контрабанда як злочин може бути вчинена:

- а) з необережності;
- б) умисно або з необережності, коли особа не може передбачити шкідливі наслідки діяння;
- в) умисно чи з необережності;
- г) тільки умисно.

4. Протокол про порушення митних правил підписується:

- а) посадовою особою, яка його склала, якщо при складанні протоколу була присутня особа, яка притягується до відповідальності - протокол підписується і цією особою, а за наявності свідків - і свідками;
- б) керівником митного органу, старшим чергової зміни, свідками;
- в) старшим чергової зміни, особою, яка склала протокол про порушення митних правил;
- г) старшим чергової зміни, особою, яка склала протокол про порушення митних правил, свідками, понятими.

5. Суб'єктами адміністративної відповідальності за порушення митних правил є:

- а) громадяни, які на момент вчинення такого правопорушення досягли 16-річного віку, а при вчиненні порушень митних правил підприємствами – посадові особи цих підприємств;
 - б) посадові особи підприємств, що займаються зовнішньо – економічною діяльністю при умові, якщо ці особи є громадяни України;
 - в) посадові особи підприємств, що займаються зовнішньо – економічною діяльністю при умові, якщо ці особи досягли вісімнадцяти років;
 - г) громадяни з чотирнадцятирічного віку, у тому числі громадяни, які здійснюють підприємницьку діяльність без створення юридичної особи.
6. Підстави для порушення справи про ПМП:
- а) безпосереднє виявлення посадовими особами митних органів порушення митних правил або встановлення цього факту за офіційними письмовими повідомленнями, які отримані від правоохоронних органів, а також органів, що здійснюють види контролю, зазначені у частині першій статті 319 Митного кодексу, митних та правоохоронних органів іноземних держав, а також від міжнародних організацій;
 - б) заяви громадян та публікації;
 - в) публікації чи інше оприлюднення матеріалів щодо обставин порушення митних правил і причетності до такого порушення конкретної особи (осіб);
 - г) установлення окремих ознак порушення митних правил у результаті безпосереднього вивчення посадовими особами митних органів документальних матеріалів про такі ознаки.
7. Контрабандою наркотичних засобів, психотропних речовин їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів вважається, коли вони переміщуються через митний кордон України:
- а) без попереднього повідомлення відповідного митного органу про ввезення зазначених речовин;
 - б) поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю;
 - в) при відмові сплачувати податки і збори;
 - г) без попереднього повідомлення відповідного митного органу про вивезення зазначених речовин.
8. Проведення у справі про порушення митних правил вважається розпочатим:
- а) з моменту отримання інформації про вчинення особою ПМП або затримання особи на місці вчинення правопорушення;
 - б) з моменту передачі справи до підрозділу боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил;
 - в) з моменту складення протоколу про ПМП;
 - г) з моменту виявлення ПМП.
9. Чи тягне за собою адміністративну відповідальність допущення у митній декларації помилок?
- а) тягне адміністративну відповідальність не залежно від характеру помилки;
 - б) тягне адміністративну відповідальність у залежності від характеру помилки;
 - в) не тягне адміністративну відповідальність;

- г) не тягне адміністративну відповідальність, якщо помилки не призвели до неправомірного звільнення від сплати митних платежів або зменшення їх розміру, до незабезпечення дотримання заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, якщо такі помилки не допускаються систематично.
10. Компромiс у справі про порушення митних правил полягає:
- а) в укладенні мирової угоди, в усній формі, між адвокатом особи, що вчинила порушення митних правил, та митним органом посадова особа якого здійснює провадження у справі про ПМП;
 - б) в укладенні мирової угоди, в усній формі, між особою, що вчинила порушення митних правил та митним органом, посадова особа якого здійснює провадження у справі про ПМП;
 - в) в укладенні мирової угоди, у письмовій та усній формі, між особою, що вчинила порушення митних правил та митним органом, посадова особа якого здійснює провадження у справі про ПМП;
 - г) в укладенні мирової угоди, у письмовій формі, між особою, що вчинила порушення митних правил та митним органом, посадова особа якого здійснює провадження у справі про ПМП.
11. Відповідальність за контрабанду зброї, бойових припасів та вибухових речовин передбачається:
- а) Кримінальним кодексом України (ст. 201);
 - б) Кримінально – процесуальним кодексом України (ст. 190);
 - в) Митним кодексом України (ст. 340);
 - г) Кримінальним кодексом України (ст. 305).
12. Порядок проведення контрольованої поставки визначається:
- а) нормативно-правовим актом Служби безпеки України, центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону України;
 - б) нормативно-правовим актом Служби безпеки України зареєстрованим у Міністерстві юстиції України;
 - в) Митним кодексом України і відповідним нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону України, без обов'язкового погодження з Генеральною прокуратурою України;
 - г) Митним кодексом України відповідним нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону, погодженим із Генеральною прокуратурою України та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України.
13. Порушення порядку здійснення операцій з переробки товарів:

- а) порушення встановленого Митним кодексом України та іншими актами законодавства України порядку здійснення операцій з переробки товарів, коли ще не закінчився термін переробки товарів;
- б) порушення встановленого Митним кодексом України та іншими актами законодавства України порядку здійснення операцій з переробки товарів;
- в) порушення встановленого Митним кодексом України та іншими актами законодавства України порядку здійснення операцій з переробки товарів, які були ввезені в Україну;
- г) порушення встановленого Митним кодексом України та іншими актами законодавства України порядку здійснення операцій з переробки товарів, у тому числі не вивезення за межі митної території України (не ввезення на митну територію України) товарів, що переміщувалися через митний кордон України з метою переробки, та/або продуктів їх переробки після закінчення строку переробки.

14. Предметом злочину, передбаченого статтею 305 Кримінального кодексу України, є:

- а) бойові припаси та вибухові речовини;
- б) наркотичні засоби, психотропні речовини їх аналоги, прекурсори, фальсифіковані лікарські засоби;
- в) товари у великому розмірі;
- г) стратегічно важливі сировинні товари.

15. Проведення у справі про порушення митних правил включає в себе:

- а) здійснення митного контролю;
- б) здійснення митного контролю та митного оформлення;
- в) особистий огляд, розгляд справи, винесення постанови;
- г) виконання процесуальних дій, зазначених у статті 508 Митного кодексу України, розгляд справи, винесення постанови та її перегляд у зв'язку з оскарженням.

16. Відповідно до статті 509 Митного кодексу України опитування осіб, які притягуються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, свідків, інших осіб належить:

- а) не являється ні процесуальною дією ні невідкладною слідчою дією і може бути проведено інспектором відділу митного оформлення;
- б) до невідкладних слідчих дій, що проводиться слідчим Служби безпеки України та наглядом прокурором;
- в) до невідкладних слідчих дій, що проводиться тільки слідчим Служби безпеки України;
- г) до процесуальних дій, що здійснюється посадовою особою митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил та фіксується відповідним протоколом.

17. Обставинами, що обтяжують відповідальність, згідно з Кодексом України про адміністративні правопорушення є:

- а) вчинення правопорушення неповнолітнім;
- б) вчинення в стані крайньої необхідності;
- в) вчинення правопорушення в стані неосудності;

г) повторне вчинення протягом одного року однорідного правопорушення за яке вже особу було піддано адміністративному стягненню.

18. У разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях правопорушника ознак порушення митних правил, адміністративні стягнення може бути накладено:

- а) не пізніше ніж через 3 місяці з дня прийняття рішення про закриття кримінального провадження, але не пізніше ніж через 2 роки з дня вчинення правопорушення;
- б) не пізніше як через 2 місяці з дня відмови в порушенні кримінальної справи або її закриття;
- в) не пізніше як через 2 місяці з дня вчинення ПМП, а при триваючому правопорушенні не пізніше як через 2 місяці з дня його виявлення;
- г) не пізніше як через 2 місяці з дня закриття кримінальної справи.

19. Мета контрольованої поставки наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів?

- а) установлення джерел виготовлення і осіб, що реалізують наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори;
- б) недопущення до переміщення через митну територію України наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів;
- в) допуск до переміщення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів через митну територію України;
- г) виявлення джерел і каналів незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, осіб, які беруть участь у цьому.

20. Кримінальній відповідальності за вчинення контрабанди підлягають особи, яким до вчинення злочину виповнилося:

- а) 14 років;
- б) 16 років;
- в) 18 років;
- г) 21 рік.

21. У разі укладення мирової угоди у справі про порушення митних правил, митний орган зобов'язується:

- а) при провадженні у справі про порушення митних правил щодо особи, яка вчинила правопорушення, призупинити на строк 10 днів для з'ясування обставин справи;
- б) при провадженні у справі про порушення митних правил щодо особи, яка вчинила правопорушення не припиняється;
- в) припинити провадження у справі про порушення митних правил щодо цієї особи, але митне оформлення не здійснюється;
- г) припинити провадження у справі про порушення митних правил щодо цієї особи та здійснити митне оформлення задекларованих нею товарів відповідно до заявленого митного режиму.

22. Відповідно до статті 201 Кримінального кодексу України предметом контрабанди є:

- а) стратегічно важливі сировинні товари за умови, що вони ввозяться в Україну, товари, якщо вони переміщуються у великих розмірах;

- б) культурні цінності, отруйні, сильнодіючі, вибухові речовини, радіоактивні матеріали, зброя (крім гладкоствольної мисливської та боєприпасів до неї) боєприпаси, спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації;
 - в) наркотичні засоби, психотропні речовини та прекурсори;
 - г) наркотичні засоби.
23. Якщо справи про порушення митних правил розглядаються митними органами, адміністративне стягнення може бути накладено:
- а) не пізніше як через 15 днів з дня вчинення ПМП;
 - б) не пізніше як через 15 днів з дня виявлення ПМП;
 - в) не пізніше як через один місяць з дня виявлення ПМП;
 - г) не пізніше ніж через шість місяців з дня виявлення ПМП.
24. Докази у справі про порушення митних правил є:
- а) фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку встановлюється наявність порушення митних правил, в діях чи бездіянні особи і які встановлюються протоколами слідчих дій чи іншими документами;
 - б) офіційні дані від правоохоронних органів, а також очевидців правопорушення, які надали інформацію;
 - в) дані, які офіційно надані правоохоронними органами на основі яких особу притягують до адміністративної чи кримінальної відповідальності;
 - г) будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку встановлюється наявність або відсутність порушення митних правил, винність особи у його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.
25. Недекларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України – це:
- а) незаявлення відомостей про товари, що підлягають декларуванню у разі переміщення через митний кордон України;
 - б) незаявлення за встановленою формою точних та достовірних відомостей (наявність, найменування або назва, кількість тощо) про товари, транспортні засоби комерційного призначення, які підлягають обов'язковому декларуванню у разі переміщення через митний кордон України;
 - в) переміщення товарів і транспортних засобів поза митним контролем;
 - г) переміщення товарів з приховуванням від митного контролю та незаявлення при цьому за встановленою формою точних відомостей про дані товари.
26. Поняті у справі про порушення митних правил є:
- а) особи, які є осудними і досягли 18 років;
 - б) особи, що володіють мовою, знання якої необхідне для здійснення перекладу під час провадження у справі про порушення митних правил і які мають інформацію про вчинення правопорушення;
 - в) особи, яким відомі обставини, що підлягають встановленню у справі про порушення митних правил;

- г) особи, які залучаються до участі у проведенні процесуальних дій у справі про порушення митних правил. Як поняті запрошуються особи, не заінтересовані у справі.
27. Перелік обставин, що обтяжують відповідальність за вчинення адміністративне правопорушення:
- а) може доповнюватись тільки керівником митного органу або судом;
 - б) може доповнюватись тільки судом;
 - в) є вичерпний та не може бути доповнений;
 - г) може доповнюватись особою, яка розглядає справу.
28. Строк адміністративного затримання обчислюється:
- а) з моменту ознайомлення особи з рішенням про адміністративне затримання, а якщо особа перебуває в стані сп'яніння – з часу її витверезіння, крім випадків, коли норми Митного кодексу України не передбачають конфіскацію;
 - б) з моменту ознайомлення особи з рішенням про адміністративне затримання, крім випадків, коли стаття Кодексу не передбачає конфіскацію;
 - в) з моменту складення протоколу про порушення митних правил;
 - г) з моменту доставлення особи до службового приміщення або до іншого приміщення, де проведення необхідних дій є можливим.
29. Свідок у справі про порушення митних правил є:
- а) будь-яка особа, якщо є підстави вважати, що їй відомі обставини, що підлягають встановленню у справі про порушення митних правил за умови, що дана особа незацікавлена у результатах справи;
 - б) особа, яка здійснює провадження по справі;
 - в) тільки особа, яка затримала підозрювану особу на місці вчинення злочину;
 - г) будь-яка особа, якщо є підстави вважати, що їй відомі обставини, що підлягають встановленню у справі про порушення митних правил.
30. Чи підлягає оскарженню мирова угода у справі про порушення митних правил?
- а) мирова угода у справі про порушення митних правил підлягає оскарженню протягом одного місяця з дня її укладення;
 - б) мирова угода у справі про порушення митних правил підлягає оскарженню протягом 15 днів з дня її укладення;
 - в) мирова угода у справі про порушення митних правил оскарженню не підлягає;
 - г) мирова угода у справі про порушення митних правил підлягає оскарженню протягом 10 днів з дня її укладення.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Індивідуальні завдання для самостійної роботи мають науково-дослідницький характер та спонукають до реалізації творчих здібностей студентів для опанування навчальної програми. Враховуючи рівень складності завдань, студент не може виконати більше двох з них протягом вивчення дисципліни.

Індивідуальне завдання – це вид позааудиторної самостійної роботи студента навчального чи навчально-дослідного характеру, яке використовується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни й завершується разом зі складанням підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Виконання індивідуальних завдань дає студентам можливість розширити напрямок проведення подальшої дослідної роботи, використати матеріал при написанні курсової та дипломної роботи, а також набрати додаткові бали під час складання підсумкового контролю та підвищити успішність з навчальної дисципліни.

До індивідуальних завдань для самостійної роботи студентів відносяться наступні:

- написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми;
- підготовка доповіді та презентації, з власних досліджень, до участі в науковій конференції;
- підготовка публікації з власних досліджень в наукових виданнях.

Рекомендована тематика наукових рефератів:

1. Контрабанда як кримінальний злочин (кваліфікація контрабанди як кримінального злочину; характеристика складових частин контрабанди (об'єкту, суб'єкту, об'єктивної та суб'єктивної сторони); застосування в боротьбі з контрабандою правового регулювання України (дізнання по справах про контрабанду; порушення кримінальної справи; здійснення невідкладних слідчих дій); відповідальність за скоєння контрабанди за кримінальним кодексом України).

2. Митне шахрайство (основні ознаки організованої злочинності; напрями, форми та методи, які використовує організована злочинність; обмін інформацією щодо методів контрабанди та інших видів митних правопорушень; створення Центрального банку інформації щодо осіб, які займались контрабандою; основні методи шахрайства при здійсненні транзиту товарів через митну територію України).

3. Порушення митних правил як адміністративне правопорушення (кваліфікація ПМП як адміністративного правопорушення; характеристика складових частин ПМП (об'єкт, суб'єкт, об'єктивна та суб'єктивна сторона); види порушень митних правил; відповідальність за скоєння за МКУ).

4. Провадження у справах про ПМП (приводи і підстави для порушення справи про ПМП; посадові особи митних органів, які здійснюють провадження у справах про ПМП; особи, які беруть участь у провадженні у справах про ПМП; порядок проведення процесуальних дій у справі про ПМП (складання протоколу; вилучення товарів, транспортних засобів і документів; митне обстеження;

впізнання; призначення експертизи); права осіб, що притягуються до відповідальності про ПМП; види постанов у справі про ПМП та порядок їх оскарження).

5. Держоргани по боротьбі з контрабандою (характеристика Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями, митної варти, підрозділу Державної прикордонної служби України, спецпідрозділів по боротьбі з організованою злочинністю МВС; їх призначення, основні завдання, нормативні документи, що регламентують діяльність).

6. Митна варта (призначення; основні завдання; нормативні документи, що регламентують діяльність митної варти; діяльність митної варти щодо виявлення і припинення незаконного переміщення товарів поза місцем розташування пунктів пропуску через митний кордон України).

7. Правоохоронна діяльність митних органів по боротьбі з контрабандою (заходи для запобігання незаконному переміщенню через державний кордон України товарів та інших предметів; характеристика різних правоохоронних форм у боротьбі з контрабандою та ПМП (адміністративно-правова, адміністративно-процесуальна, кримінально-процесуальна, оперативно-пошукова).

8. Міжнародне співробітництво у боротьбі з контрабандою (Міжнародні конвенції про боротьбу з контрабандою та адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства; загальний порядок надання адміністративної допомоги у рамках міжнародних Конвенцій; ключові положення Конвенції ООН «Про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів та психотропних речовин»; міжнародне співробітництво у рамках методу «контрольованої поставки» щодо наркотичних засобів).

Робота над рефератом складається з таких етапів: вибір теми; накопичення інформаційного матеріалу; підготовка та написання реферату; захист реферату. Структура реферату складається з наступних розділів: план; короткий вступ; виклад основного змісту теми; висновки; список використаної літератури. Підготовлений реферат захищається на практичному або індивідуальному занятті.

Підготовку матеріалів доповіді чи наукової публікації рекомендується здійснювати за такими етапами: вибір теми доповіді; підбір літератури та інших джерел; проведення власних досліджень; визначення форми та структури доповіді чи публікації; підготовка тексту. Обрати тему доповіді чи наукової публікації можна самостійно, але доцільно її формулювати разом із викладачем-консультантом. Важливо, щоб тема була актуальною, цікавою під кутом зору ситуації в українському суспільстві та світі та, безперечно, цікавою для самого доповідача. Також під час визначення теми слід враховувати доступність необхідних для розгляду відповідної теми літературних джерел та можливість проведення власних досліджень за обраною тематикою. Під час оформлення матеріалів доповіді чи наукової публікації необхідно дотримуватись певних правил оформлення, які вимагаються оргкомітетом до конференції чи редакційною колегією до публікації.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Адміністративна відповідальність в галузі митної справи - передбачена законодавством правова відповідальність за вчинення правопорушень у сфері митного регулювання (порушення митних правил), пов'язана із застосуванням до винних осіб адміністративних покарань (санкцій).

Адміністративне покарання за порушення митних правил - встановлена державою санкція, застосовувана уповноваженими посадовими особами митних органів або судами до особи, яка вчинила адміністративне правопорушення в галузі митної справи.

Адміністративне правопорушення в галузі митної справи (порушення митних правил) - протиправна винна дія (бездіяльність) фізичної або юридичної особи, що посягає на визначені митним законодавством України правила митного регулювання, за яке встановлено адміністративну відповідальність.

Адміністративні стягнення - штрафні санкції, що накладаються на керівників і службових осіб підприємств, установ та організацій за порушення податкового законодавства.

Адміністративне затримання у справах про порушення митних правил - короткочасний примусовий захід, що застосовується з метою припинення порушення митних правил, установа особи, яка вчинила порушення митних правил, складення протоколу про порушення митних правил, якщо його неможливо скласти на місці вчинення правопорушення

Декларування - заявлення митному органу за встановленою формою у відповідності до вимог національного законодавства точних відомостей про товари та транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України.

Державна митна політика - система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки. Державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики.

Дозвіл митного органу - надання особі митним органом усно, письмово (паперовим або електронним документом) чи шляхом проставлення відбитка особистої номерної печатки на супровідних документах (деклараціях, відомостях) права на вчинення певних дій;

Документальна перевірка - сукупність заходів, за допомогою яких органи доходів і зборів переконуються у правильності заповнення митних декларацій, декларацій митної вартості та в достовірності зазначених у них даних, законності ввезення (пересилання) товарів на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивезення (пересилання) товарів за межі митної території України або за межі території вільної митної зони, а також своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів.

Експертна оцінка - кількісна та якісна оцінка процесів, що аналізуються експертом. Сукупність оцінок, здійснених різними експертами, дозволяє прогнозувати процеси, що не підлягають безпосередньому виміру або обліку.

Зона митного контролю - місце, визначене митними органами в пунктах пропуску через державний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого митні органи здійснюють митні процедури.

Злочин - суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину. Це правопорушення, з якими пов'язана найбільша небезпека для суспільства і особи, вони посягають на суспільний лад, власність, економічні, політичні, культурні і особисті права людини.

Контрабанда - переміщення товарів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, вчинене у великих розмірах, а також незаконне переміщення історичних та культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, радіоактивних, вибухових речовин, наркотичних засобів.

Контрафактні товари - товари, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, ввезення яких на митну територію України або вивезення з цієї території призводить до порушення прав власника, що захищаються відповідно до чинного законодавства України та міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

Конфіскація - адміністративне стягнення за порушення митних правил, що полягає у примусовому вилученні товарів, транспортних засобів і безоплатній передачі їх у власність держави.

Культурні цінності – об'єкти матеріальної та духовної культури що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України.

Міжнародні санкції - санкції, які визнаються Україною відповідно до міжнародних договорів України або рішень міждержавних об'єднань, міжнародних, міжурядових організацій, участь у яких бере Україна, а також іноземних держав (у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України) щодо замороження активів визначених осіб або обмеження будь-якого доступу до них;

Митна декларація (customs declaration, customs entry) - заява встановленої форми, яка надається митним органам та містить відомості про товари та транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури, а також іншу інформацію, необхідну для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики, нарахування та сплати митних платежів.

Митна процедура - зумовлені метою переміщення товарів через митний кордон України сукупність митних формальностей та порядок їх виконання.

Митне оформлення – виконання митним органом дій (процедур), які пов'язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, і мають юридичне значення для подальшого використання цих товарів і транспортних засобів.

Митне регулювання – регулювання питань, пов'язаних із встановленням мит та інших податків, що справляються при переміщенні товарів через митний

кордон України, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України.

Митний контроль – сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах своєї компетенції з метою забезпечення додержання норм законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

Митний кордон - границя території, на якій діє єдине митне законодавство. Митний кордон України збігається з державним кордоном України, крім меж штучних островів, установок і споруд, створених у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України. Межі території зазначених островів, установок і споруд становлять митний кордон України.

Митний огляд - адміністративна дія, що полягає у фактичній перевірці товарів і транспортних засобів з метою встановлення законності їх переміщення через кордон, відповідності товарів, що перевіряються, даним, узагальненим у вантажній митній декларації, а також даним, зазначеним у дозвільних документах державних органів; запобігання ввезенню або вивезенню заборонених товарів; виявлення схованого провозу товарів; виявлення товарів, що переміщуються без документів; визначення характеристик товару залежно від інших цілей огляду.

Митний режим - комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення.

Митні операції – операції, пов'язані зі здійсненням митного контролю щодо правомірності переміщення транспортних засобів і товарів через митний кордон, митного оформлення цих товарів, а також стягнення мита, митних зборів та інших митних платежів.

Митні органи - це спеціально уповноважені органи виконавчої влади в галузі митної справи, на які відповідно до Митного Кодексу та інших законів України покладено безпосереднє здійснення митної справи.

Митні правила - встановлений законодавством України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем, або контроль за якими покладено на митні органи Митним кодексом та іншими законами України.

Митні процедури - операції, пов'язані із здійсненням митного контролю за переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон України, митного оформлення цих товарів і транспортних засобів, а також із справлянням передбачених законом податків і зборів.

Митні формальності - сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і митними органами, а також автоматизованою системою митного оформлення з метою дотримання вимог законодавства України з питань митної справи;

Об'єкти митного контролю - товари і транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон; документи і відомості про них; фізичні і юридичні особи, що мають відношення до цих товарів – власники товарів, особи, що діють за їхнім дорученням (митні брокери, декларанти, митні перевізники та ін.), їх документи; відповідність фактичних обставин установленому порядку переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон; можливість надання і дотримання митних режимів, обраних декларантами за згодою митних органів стосовно товарів і транспортних засобів.

Об'єкт митного правопорушення - суспільні відносини, врегульовані нормами митного законодавства, яким фактом вчинення правопорушення заподіюється шкода або загроза заподіяння шкоди.

Об'єктивна сторона митного правопорушення - зовнішній прояв суспільно-небезпечного посягання на об'єкт, що перебуває під охороною адміністративно-правових санкцій. Об'єктивну сторону характеризують ознаки, які визначають акт зовнішньої поведінки правопорушника. До них належать діяння (дія чи бездіяльність), їх шкідливі наслідки, причинний зв'язок між діяннями й наслідками, місце, час, обстановка, спосіб, знаряддя та засоби вчинення порушень митних правил.

Офіційне джерело - автоматизовані інформаційні і довідкові системи, реєстри, бази та банки даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, а також відповідні органи іноземних держав та міжнародних, міжурядових організацій.

Офіційний документ - документ, складений, виданий, засвідчений із дотриманням визначених законодавством норм уповноваженою особою, якій законодавством надано право у зв'язку з її професійною чи службовою діяльністю складати, видавати, засвідчувати певні види документів, що підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти та містить передбачені законодавством реквізити і відомості.

Подібні (аналогічні) товари - товари, які хоч і не однакові за всіма ознаками, але мають схожі характеристики і складаються зі схожих компонентів, завдяки чому виконують однакові функції порівняно з товарами, що оцінюються, та вважаються комерційно взаємозамінними. Для визначення, чи є товари подібними (аналогічними), враховуються якість товарів, наявність торгової марки та репутація цих товарів на ринку.

Попередження (як адміністративне стягнення за порушення митних правил) - офіційне попередження правопорушника стосовно недопустимості таких діянь у майбутньому. Попередження виноситься у формі постанови про накладення адміністративного стягнення.

Порушення митних правил - адміністративне правопорушення, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений Митним кодексом та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за

якими покладено на органи доходів і зборів, і за які Митним кодексом передбачена адміністративна відповідальність.

Посадові особи підприємств - керівники та інші працівники підприємств (резиденти та нерезиденти), які в силу постійно або тимчасово виконуваних ними трудових (службових) обов'язків відповідають за додержання такими підприємствами вимог, встановлених законами та іншими нормативно-правовими актами України, а також міжнародними договорами України, укладеними у встановленому законом порядку.

Правопорушення (delictum) - це неправомірне (протиправне) суспільно-шкідливе винне діяння (дія чи бездіяльність) деліктоздатної особи, за вчинення якого особа може бути притягнута до юридичної відповідальності.

Пропуск товарів через митний кордон України – надання митним органом відповідній особі дозволу на переміщення товарів через митний кордон України з урахуванням заявленої мети такого переміщення.

Проступок (адміністративне правопорушення) - протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління, і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Режим зони митного контролю - встановлені законодавством України з питань державної митної справи приписи, заборони та/або обмеження щодо перебування в зоні митного контролю товарів, транспортних засобів комерційного призначення та громадян, розташування в ній споруд та об'єктів, а також проведення у цій зоні господарських робіт.

Склад правопорушення – сукупність елементів які його утворюють та які передбачені нормою права. До складу правопорушення відносять: суб'єкта правопорушення; об'єкта правопорушення; суб'єктивну сторону; об'єктивну сторону.

Спеціально виготовлене сховище (тайник) - сховище, виготовлене з метою незаконного переміщення товарів через митний кордон України, а також обладнані та пристосовані з цією метою конструктивні ємності чи предмети, які попередньо піддавалися розбиранню, монтажу тощо.

Суб'єкт митного правопорушення - громадяни, які на момент вчинення такого правопорушення досягли 16-річного віку, а при вчиненні порушень митних правил підприємствами – посадові особи цих підприємств.

Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення - пов'язаний з його вчиненням психічний стан особи. До ознак, властивих суб'єктивній стороні, належать вина, мотив і мета вчинення правопорушення.

Судова експертиза - дослідження (предмета, документа, транспортного засобу, речовини тощо), проведене у відповідності з певними методиками і порядком, встановленим процесуальним законодавством, особою, що володіє спеціальними знаннями в науці, техніці, мистецтві чи ремеслі (експертом), з метою встановлення обставин, що мають значення для справи.

Товари - будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення),

валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі.

Уповноважена особа (представник) – особа, яка на підставі договору або належно оформленого доручення, виданого власником товарів і транспортних засобів, наділена правом вчиняти дії, пов'язані з пред'явленням цих товарів і транспортних засобів митним органам для митного контролю та митного оформлення при переміщенні їх через митний кордон України, або іншим чином розпоряджатися зазначеними товарами і транспортними засобами.

Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств - отримання посадовою особою митного органу інформації, що має значення для здійснення митного контролю, від осіб, які володіють такою інформацією.

Форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) (Force Majeure) – надзвичайні та невідворотні обставини (стихійні лиха, воєнні дії втручання з боку влади тощо), які об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, що підтверджує торгово-промисловою палатою відповідної країни згідно з чинним законодавством.

Штраф - покладення на особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за правопорушення, обов'язку сплатити до державного бюджету грошові кошти у сумі, яка визначається Митним кодексом залежно від виду та характеру вчиненого правопорушення.

Штрафні санкції - грошові штрафи та пені, що стягуються з платників за порушення митного законодавства.

ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей : Закон України від 21.09.1999 р. № 1068-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14#Text> (дата звернення: 15.05.2023).
2. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-18. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>. (дата звернення: 15.05.2023).
3. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (дата звернення: 15.05.2023).
4. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори : Закон України від 15.02.1995 р. № 60/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.05.2023).
5. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 15.05.2023).
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 15.05.2023).
7. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин 1988 р. URL: http://zakon.nau.ua/Лх:/?axie=995_096 (дата звернення: 15.05.2023).
8. Конвенція про процедуру спільного транзиту із змінами та доповненнями. ОВ L 226. 13.08.1987. С. 2. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-87#Text (дата звернення: 15.05.2023).
9. Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами. ОВ L 134. 22.05.1987. С. 2. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987_012#Text (дата звернення: 15.05.2023).
10. Конституція України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 15.05.2023).
11. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 15.05.2023).
12. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 15.05.2023).
13. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_643 (дата звернення: 15.05.2023).
14. Митний кодекс України від 12.12.1991 р. № 1970-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1970-12#Text> (дата звернення: 15.05.2023).
15. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. № 92-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92-15#Text> (дата звернення: 15.05.2023).
16. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 15.05.2023).
17. Положення «Про Державну митну службу України» : постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. №227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF> (дата звернення: 15.05.2023).

18. Положення про Департамент боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями : наказ Державної митної служби України від 07.04.2011 р. № 289. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0289342-11#Text> (дата звернення: 15.05.2023).
19. Про затвердження порядку видачі дозволів на ввезення на територію України, вивезення з території України або транзиту через територію України наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів : постанова Кабінету Міністрів України від 03 лютого 1997 р. № 1146. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/146-97-%D0%BF> (дата звернення: 15.05.2023).
20. Про затвердження Типової мирової угоди про припинення провадження у справі про порушення митних правил : наказ Міністерства фінансів України від 28.05.2012 р. № 607. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0985-12#Text> (дата звернення: 15.05.2023).
21. Про заходи щодо протидії контрабанді та корупції під час митного оформлення товарів : указ Президента України від 09.07.2019 р. №505/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/505/2019#Text> (дата звернення: 15.05.2023).
22. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил : постанова пленуму Верховн. Суду України від 03.06.2005 р. № 8. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05> (дата звернення: 15.05.2023).
23. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 15.05.2023).
24. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил : навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Ченцова. Дніпропетровськ : АМСУ, 2010. 211 с.
25. Актуальні питання теорії та практики митної справи : моногр. / за заг. ред. І. Г. Бережнюка. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 428 с.
26. Битяк Ю. П., Буй В. В. Адміністративне право: навч. посіб. Харків : ТОВ «Знання», 2010. 267 с.
27. Богданов М. М. Організаційно-правові засади боротьби з контрабандою на сучасному етапі. *Митна справа*. 2011. №1(73). С. 65-70.
28. Борьба с контрабандой в истории таможенного дела / Багрий-Шахматов Л. В., Бойко В. Н., Попов Г. В., Лозгачев И. И. Київ : Видавець Вадим Карпенко, 2001. 34 с.
29. Борьба з контрабандою та порушенням митних правил : підруч. / за заг. ред. А. Д. Войцещука. Хмельницький: ІНТРАДА, 2008. 328 с
30. Галочка Г. Компроміс у справах про порушення митних правил. *Вісник: офіційне видання Державної фіскальної служби*. 2013. № 47.
31. Годяк А. І. Деякі питання правового регулювання компромісу в справі про порушення митних правил. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія Юридична*. Львів : ЛьВДУВС, 2016. Вип. 1. С. 160-167.

32. Годяк А. І. Компромiс у справi про порушення митних правил: правове регулювання // Актуальнi питання реформування правової системи України: зб. матеріалів XII Міжнар. наук.-практ. конф. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. С. 72-74.
33. Годяк А. І. Особливості провадження в справах про порушення митних правил в суді першої інстанції. *Митна справа*. 2015. № 3(99). С. 49-54.
34. Гуцул І. А. Митна політика зарубіжних країн: навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 198 с.
35. Додін Є. В. Митна злочинність: поняття та структура. *Митна справа*. 2010. № 3. С. 17–29.
36. Додін Є. В. Організація заходів протидії митній злочинності та митної деліктності. *Вісн. Запорізьк. нац. універ.* 2012. № 1 (1). С. 79–85.
37. Додін Є. В. Міжнародне співробітництво з питань протидії порушенням митного законодавства *Митна справа*. 2012. №4(82). С. 152-162.
38. Додін Є. В. Місце відповідальності за порушення митних правил у структурі юридичної відповідальності. *Митна справа*. 2013. №2(86). С. 18-24.
39. Додін Є. В. Організація боротьби з митними правопорушеннями та контрабандою: навч. посіб. Львів : Сполом, 2010. 368 с.
40. Допілка В. О. Становлення поняття «контрабанда» в історії законодавства України. *Митна справа*. 2012. № 3. С.74–79.
41. Дуженко С. А. Провадження у справах про порушення митних правил: монографія / за заг. ред. М. Г. Шульги. Харків : Оберіг, 2017. 170 с.
42. Дьяченко О. В., Вишинська Т. Л., Литвин С. М. Митний контроль як один із засобів виявлення правопорушень у сфері митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. *Вісн. Хмельн. нац. універ.* 2016. № 2. Т. 1. С. 218–227.
43. Зименко А. В. Митне право: аспекти провадження у справах про порушення митних правил: навч. посіб. Харків : Право, 2010. 160 с
44. Калінеску Т. В., Недобега О. О., Альошкін В. С. Митна безпека : підруч. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2014. 336 с.
45. Коваль Н. О. Протидія корупції в митних органах ДФС. *Lex Portus*. 2017. № 6(8). С. 96.
46. Контрабанда: засоби попередження та протидії : навч. посіб. / Б. В. Романюк, М. І. Камлик, В. В. Коваленко та ін. ; за ред. Я. Ю. Кондратьєва, Б. В. Романюка. Київ : МІВВЦ, 2001. 118 с.
47. Контрабанда наркотиків як транснаціональна загроза URL: <https://www.researchgate.net/publication/323870817> (дата звернення: 15.05.2023).
48. Кравець М. Порушення митних правил у структурі митних правопорушень. *Юрид. вісн.* 2014. № 2. С. 74–80.
49. Левченко С. Г. Щодо питання визначення компетенції митних органів України та її складових елементів в світлі оновлення митного законодавства України. *Митна справа*. 2013. №1(85). С. 15-21.
50. Мельничук Т. В. Сучасні концепції причин організованої злочинної діяльності у зовнішньоекономічній сфері. URL:

<http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/22777/%D2#chapter> (дата звернення: 15.05.2023).

51. Митна політика та митна безпека України : монографія / за заг. ред. П. В. Пашка, І. Г. Бережнюка. Хмельницький : ПП Мельник А.А., 2013. 338 с.
52. Митне право : навч. посіб. / О. П. Рябченко, В. Я. Мацюк, В. В. Чмелюк та ін.; за заг. ред. к.ю.н. І. П. Петрової. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 470 с.
53. Митне право України : навч. посіб. / А. І. Годяк, О. М. Ілюшик, Я. П. Павлович-Сенета. Львів : СПОЛОМ, 2017. 308 с.
54. Мілютин А., Сінцов А. Оскарження в судовому порядку постанов суду у справах про порушення митних правил. *Юрид. газ.* 2014. № 48–49. С. 14–15.
55. Найденко О. Є., Рєзнікова Є. С. Боротьба з контрабандою як один із методів забезпечення митної безпеки держави. *Modern Economics.* № 17. 2019. С. 172–176.
56. Науково-практичний коментар до Митного кодексу України: у трьох томах. Т.3. за ред. В. Ю. Хомутиник (голова ред.). Київ : ДННУ «Академія фінансового управління», 2012. 504с
57. Нежурбіда С. І. Причини злочину та злочинності: погляди сучасних соціальних філософів. *Пробл. філософії права.* 2010–2011. Т. VIII–IX. С. 249–253.
58. Олійник Д. О. Запобігання корупційним злочинам, що вчиняються при здійсненні митних процедур : монографія / наук. ред. Б. М. Головкін. Харків: Право, 2018. 200 с.
59. Осадча Н. В. Процес адаптування національного митного законодавства до вимог ЄС. *Економіка промисл.* 2013. № 1–2. С. 288–296.
60. Пашко П. В. Митна безпека (теорія, методологія та практичні рекомендації) : монографія. Одеса : АТ «ПЛАСКЕ», 2009. 628 с.
61. Пашко П. В., Батушня О. Ф., Літвінов В. М. Щодо організації правоохоронної діяльності митного органу в боротьбі з контрабандою та порушеннями митних правил //Мат. наук.-метод. конф. «Актуальні проблеми підготовки фахівців з митної справи». Дніпропетровськ : АМСУ, 2009. С. 38-45.
62. Розслідування злочинів у сфері господарської діяльності: окремі криміналістичні методики : монографія / В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька. Харків : Право, 2006. 624 с.
63. Серих О. В. Індивідуальна профілактика в системі заходів профілактики порушень митних правил. *Митна безпека.* 2014. № 2. С. 95–101.
64. Сорока С.О. Особливості порушення кримінальної справи про контрабанду наркотичних засобів. *Митна справа.* 2012. №1(79). С. 61-67.
65. Сучасні виклики забезпечення митної безпеки в Україні: монографія / за ред. проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2020. 414 с.
66. Сучасний стан та перспективи розвитку митних правовідносин в Україні: колект. монографія / М-во освіти і науки України, Ун-т митної справи та фінансів. Дніпро : Гельветика, 2018. 272 с.
67. Хандогій В. Д., Соловей А. А. Аналіз сучасної системи міжнародних організацій, що забезпечують безпеку в Європі. *Наука і оборона.* 2008. №3. С. 3-11.

68. Хома В. О., Потушинська О. П., Пасека П. В. Сучасне розуміння контрабанди на етапі її декриміналізації. *Митна безпека*. 2013. 32. С. 133-136.
69. Хома В. О. Класифікація напрямів удосконалення системи запобігання та протидії незаконному переміщенню товарів і транспортних засобів через митний кордон України. *Сталий розвиток екон.* 2017. № 3 (36). С. 23–31.
70. Хома В. О., Царенко В. І. Актуальні проблеми удосконалення системи протидії митним правопорушенням : монографія. Хмельницький : ФОП Мельник А. А., 2018. 194 с.
71. Царенко Т. Б. Боротьба з митними правопорушеннями на основі використання зарубіжного досвіду // *Наук.-досл. ін-т фіск. політики: наук. діяльність: публікації : наук. тези*. URL: <http://ndifp.nusta.com.ua/thesis/569>.
72. Чибісов Д. М. Право Світової організації торгівлі як джерело інформаційної діяльності митних органів України: огляд національних зобов'язань України за «ТРИПС». *Митна справа*. 2013. №3(87). С. 46-53.
73. Яланський О. С. «Товарна» контрабанда в Україні – щодо доцільності криміналізації. *Молод. вчений*. 2017. № 11. С. 1034–1038.
74. Яромій І. В. Проблемні аспекти діяльності суб'єктів запобігання та протидії порушенням митних правил. *Наук. вісн. публіч. та приват. права*. 2018. Вип. 4. С. 209–213.

ЗМІСТ

Вступ	4
Програма навчальної дисципліни	5
Тема 1. Загальні положення правопорушення в митній справі	7
Тема 2. Контрабанда в митній справі	24
Тема 3. Заходи по боротьбі з контрабандою	46
Тема 4. Порушення митних правил	65
Тема 5. Провадження у справах про порушення митних правил	88
Тема 6. Порушення митних правил в країнах ЄС	108
Тема 7. Міжнародне співробітництво з питань протидії порушенням митного законодавства	121
Тестові завдання для самоконтролю знань	134
Індивідуальні завдання для самостійної роботи	141
Термінологічний словник	143
Перелік літературних джерел	149

Навчальне видання

ОРГАНІЗАЦІЯ БОРОТЬБИ З КОНТРАБАНДОЮ ТА
ПОРУШЕННЯМИ МИТНИХ ПРАВИЛ

Навчально-методичний посібник

Сорокіна Світлана Вікторівна
Акмен Вікторія Олександрівна

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.
Ум. друк. арк. 9,7. Наклад _____ пр.
Державний біотехнологічний університет
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44